

Literatūriški kareivio užrašai

ALOYZAS BARONAS

Kiekvienas didesnis pasaulio sukūrimas pagamina milijonus niekščių ir šventųjų, kankinių ir išdavikų, didvyrių ir išnaudotojų, praregėčių ir apakusių. Visi tie žmonės ir anksčiau gyvenę, tačiau gyvenimui tekant lėtai ir ramiai, jiems nebuvo progos išryškėti savo giliai ar ne taip giliai slypėjusiom būdo ypatybėm. Mirties akivaizdoje kartais šykštėjai, kurie kaikienu laikomi visų blogybių motina, nes šykštuolis buvo Judas, kartais dar labiau sušykštėja, ir būvę žiaurūs dar labiau sužiaurėja, arba kartais būna ir atvirkiškiai. Priklauso nuo smulkmenų, nuo žmogaus tikėjimo Augštesne esybe ar pomirtiniu gyvenimu, nuo žmogaus veržlumo ir apatijos. Ir kiekvienas žmogus, išgyvenęs pasaulio sukrėtimą, yra didelio dramatinio romano veikėjas ir kūrėjas, su tuokiantis šviesių sielos apsiirškėmų ir polinkių niekšybės įvykdymui. Apie kiekvieną tokią pasaulio sukrėtimą, sakykite karą, po jo prirašoma šimtai tomų atsiminimų. Vieni jų įdomūs ir reikšmingi, o kiti tik to meto laikraščių ir oficialių agentūrų santraukų papildymas. Ir taip jau yra, kad tie, kurie moka rašyti, tie mažiau mato, o tie, kurie mato daug, jie palieka tik skaičiai statistikos lapuose.

Vadai ir ciliniai

Skaitėme įvairių tautų generolų užrašus, tačiau jie buvo daugiau ar mažiau panašūs. Jie ir knygoje liko generoliški, nenorį prarasti buvusio blizgėjimo. Savo asmens iškišimas leido suabejoti ne vieno tokių autorių prisiminimų autentiškumui, o kas buvo galima patikrinti, tas dvelkia oficialumu, šalčiu ir nuoboduliu, nes buvo daug kartų girdėta iš kitur. Ir šiandien, po pasaulio sukrėtimų, mes mieliam imam į rankas paprastą britų lakūną, negu paties premjero užrašus, nes ką lakūnas išgyveno tarp vokiečių priešlėktuvinės dekoratyvinių ir mirtį nesandčių šviesų, tą politikai tik galėjo nujausti. Todėl mums mieliam žinoti, ką pasaulio sukrėtimu metu jautė vienas iš milijonų, o ne ką vienas virš milijonų. Ir iš tokių užrašų mes šiandien norime pristatyti Marijus Katiliškio naująją knygą „Išėjusiems negrįžti“.

Tiesa ir literatūra

Išėjusiems negrįžti knyga yra rašyta kario ir rašytojo. Knygoje yra iš Lietuvos priversto išeiti ir kartu su vokiečių ginties nuo bolševizmo ir nuo to paties vokiečio ir iš to išplaukiančių visų nelemų pasėkmių. Tokie užrašai jau ne pirmi. Mes turėjome įdomią ir neblogai parašytą Vlado Ramojaus knygą „Lenktvėnės su šetonu“. Šios knygos autorius rašė kaip išlavintas karys, jis minėjo visus karinius terminus, žinojo savo vadus ligi generolo, atminė vietas ir iš jo knygos mes nieko daugiau nenorėjome kaip tik gyvenimiškos tiesos. Autorius minėjo viską tikrais vardais ir autorius romantiškas, filosofuojantis, lyrinės vietos mes žiūrėjome kaip į reikalingą gerai knygai, tačiau nebūtiną butaforiją.

Visai kitaip yra su Katiliškio knyga. Palyginę su V. Ramojaus knyga mes ir čia randame mintis tas pačias vietas ir atpažįstame tuos pačius žmones, nors Katiliškis jų ne vieno nepavadinė tikru vardu. Ir kyla klausimas, kaip žiūrėti į šį Katiliškio kūrinių. Ar kaip į grožinės literatūros veikalą ar kaip į atsi-

minimus? Ir galima atsakyti, kad galima žiūrėti abiem atžvilgiais, nes jis turi gyvenimiškąją ir literatūrinę tiesą. Įvykiai užrašyti tikri, tačiau taip jau literatūriškai, kad knyga daugiau žavi savo literatūrine verte, kaip istorine.

Ironija ir nuosirdumas

Autorius knygos įvadė sako: „Viskas čia — ir laikas, ir vieta, ir žmonės joje, netikri, o pramanyti.“ Tačiau skaitytojas randa laiką ir vietas tikras. Belieka suabejoti dėl žmonių. Jų tikrais vardais nėra, tačiau iš veiksmonių galima atpažinti, kad tai tie patys veikėjai, kurie V. Ramojaus knygoje vadinami tikrais ar sutrumpintais vardais. Pas Katiliškį vienas asmuo vadinamas „Daikteliais“, o Ramojaus knygoje aprašoma kaip tas asmuo tuos daiktelius rinko. Tačiau mes nesuimeisime įrodyti, kad tai viskas tikra, tas neturi ir reikšmės, jei nepavyktu to įrodyti; norime tik konstatuoti, kad autorius neturi neapykantos nė vienam veikėjui, jis juos tepa lengvu ironijos brūkniu, be keiksmo „skundo ar ašarų“.

Rašydamas pats apie save autorius būna atviras, priešingai nei vienam didesnio kariško laipsnio autoriui, kuris vienam puslapyje prisipažįsta, kad jis vis dėlto buvo už kitus gudresnis. Katiliškis nevidina herojaus. Štai kaip jis paprastai ir nuosirdžiai rašo apie save. „Pasileidau kiek įkertu, o iš užpakalio vis, rodos, girdžiu žlegančius vikšrus ir, kaip porinio dyvelį, svyruojantį vamzdį. Apatinės kelmės atsisegė, jos nusmuo ko žemiau kelių ir pančiojo kojas, bet sustoti ir pasitaisyti nebuvo kada“.

Autorius vietomis labai lyriškas, tačiau netrunka pereiti į ironiją. Ir tai puikiai nuteikia. Neuzgula skaitytojo dejavimo slogūciū, nors čia visur kalbama apie mirtį, ir lenktynių su ja einama. Šu ironija rašė savo atsiminimus ir J. Savickis ir iš Stuthof'o atsiminimus Balys Sruoga. Katiliškis kažkoks kitoks. Jis yra grubesnis už Savickį ir Sruogą, tačiau jo ironija labiau įtikinanti ir šilta, ne iš dalies viską stebindžio kaip Savickio, ir ne taip pastebimai dirbtinė kaip Sruogos. Nors šios knygos yra taip pat puikios.

Pagudros įješkimas

Katiliškio toje didžiulėje knygoje yra įvairių skyrių ir veiksnių ir nuotaikų. Kraujas, purvas, netikrumas, nuolatiniai pavojai ir gimosios žemės ilgės lydi lietuvius jaunus vyrus nuo Lietuvos viensėdžių, per apkasus ir ugnį ligi Danijos. Toje beveik metų ilgumo kelionėje vyrai tikėjo ir nusivildavo. Vienas tokių nusivylimų pavyzdžių yra skyrius bažnytinio vynu vardu. Ten vienas karys, kankintas visų okupacijų, pagautas pagiežos visam pasauliui ir sau pačiam, pasako prokurorišką kaltinimą Dievui. Faktiniai vyrai tai išdrožia skundą ant Dievo buvusiam klierikiui, daugiau geru kaip blogu pasižymėjusiam vyrui. Po to, „prokuroras“ kojos spyriu atidarė duris ir išėina. Vėliau, jo išėjus pažūrėti, randa jį besėdintį po medžiu, galvą suspaudusį rankom ir galbūt verkiantį. Dievo kaltintojui buvo graudu nuo išsakymo ar dėlto, kad niekas neprieštaravo. Tokių sunkių momentų ir pagundų retas žmogus gyvenime tėra išvengęs, tačiau juk tiek knygos autorius, tiek priekaištaujančiam kareiviui aišku, kad visą tą velniavą sukūrė pats žmogus, kuriam

Dievas davė laisvą valią. Priekaištai Dievui yra nepasitenkinimas Dievo duota žmogui laisva valia daryti gera ar bloga. Šis knygos skyrius yra vienpusiškasis, nes nėra kas paaiškina, kodėl žemėje daugiau blogo nei gero, nors juk visiems aišku, kad tai priklauso nuo paties žmogaus. Toks vienpusiškasis teigimas gali įžeisti kataliko jausmus.

Rasime ir save

Lietuvoj pasilikę rašytojai barta tremties rašytojus, kad šie demonstruoja tik savo atmintį ir teberašo apie Lietuvos kaimą, o nesima temų, kurių iškykla begalybė netekus gimtosios žemės. Tiesa, čia daug yra naujų Frankų Krukų, bet dar kol kas negalima pajudinti, tačiau Katiliškio knyga Išėjusiems negrįžti yra lyg atsakas į aną pagėidavimą. Šioje knygoje randame visą nedalią, netekus tėvynės ir visą palaimą juo greitesniam nuo jos tolimėjim. Šitą dilemą ir tragišką, retai istorijoje užtiknamą, turėjo pergyventi kiekvienas lietuvis. Šioje knygoje ras save ne tik tie kariai, kurie nešė šautuvus, kastuvus ir savo išsvargusį kūną tolyn nuo nelaimės, bet ir tie, kurie ramiai iš savo tėviškės išvyko. Katiliškis puikiai prašo paliekančio savo žemę žmogaus širdies peršulį ir to peršulio amžiną atsikartojimą.

Knyga yra didelė savo apimtimi, istorine ir literatūrine verte ir todėl sunku ją aptarti. Galima nebent būtų panagrinti pavienius jos skyrius, gavusius reikšmingus pavadinimus dažniau pagal atskiras nuotaikas, o ne pagal vietoves ar laiką. Ir tai tinka pirmajam skyriui Kunigas žvelgaitis, ir paskutiniam Theodor Storm, ir beveik visai kitai dvidešimčiai stovinių tarp jų.

Be abejoj, knyga susilauks priekaištų ne iš literatū, bet iš tiesiogiai ar netiesiogiai paliesusių pusės, ypač augštesnių karių, tačiau negi autorius kaltas, kad kaip tik jam teko kelyje sutikti daugiau tokių, kaip pradžioje knygos minėjome, ne didvyrių, bet norinčių bet kokia kaina gyventi. Ir jie labai išryškėjo toje praeiktoje, tačiau savovo esmę išganingoje, kelionėje nuo Biržų lygumų ligi Ederio upės, kur autorius baigdamas knygą pasako: „Aš atsigrižiau atgal. Mūsų pėdos, mūsų praeitis, mūsų neuitas takas — švarut švarutėliai užneštas ir užpustytas.“

Balys Auginas

Po gyvybės žvaigžde

(KALĖDINĖS MINIATŪROS)

C R E D O

Ten, kur apsnigti Nameliai ir skarotos pušys —
Gims mažam Tvirtely Kristus Tyliaj Nakt —
Nuskambės džiaugsm'ngo Varpo sidabrinis dūžis —
Ir Viltis sparnuota širdyje ims plakt.
Dės Mama ant stalo baltąjį plotkele
Ir mintim sėdės ten su visa šeima —
Ak, mes žinom pūgų užpustytą keiū —
Ten žvaigždė Gyvybės ves mus šviesdama —

ANGELŲ VARPAI

Tarsi paukštė žiemos danguje
Tyliaj Naktį Kalėdų žvaigždė —
Sieloj džiaugsmas plasnėja su ja,
Ir varpai angelų suaidės —

Ir kai skamba giesmė mūs širdžiu
Angelų išsiūvuota ranka —
Ji mus neša Namu virš žvaigždžių
Tyliaj Naktį snieguota lanka. —

Nobelio laureatas D. Pire, O.P.

Atvėrė pasaulio širdį Europos užmirštiesiems

P. P. ČINIKAS, MIC, Milwaukee, Wis.

Belgijos domininkonas kunigas Domininkas Pire, O.P., pirmas to luomo žmogus, laimėjo Nobelio taikos premiją. Tos premijos istorijoje tai bus pirmas toks atsitikimas ir jį laimėjo už pasidarbavimą tremtinių nau dai.

Kun. Pire yra nepaprastas žmogus: tik prieš 9 metus jis susipažino su tremtinių varginą padėtimi Europoje ir jis tiek dirbo jų naudai, kad laimėjo Nobelio taikos premiją (\$41, 420 vertės). Šis 48 metų kunigas sužinojo apie tremtinių varginą padėtį iš jauno amerikiečio bičiulio ir 1949 m. vasario mėnesį pradėjo darbuotis jų naudai. Įsteigdamas labai įdomią organizaciją, kurios narius jis vadindavo „krikštėtvėniais“. Europos širdis — toks jo įsteigtos organizacijos vardas — per tą laiką aprūpino 15,000 trem-

Knyga įrišta į kietus viršelius. Aplanką piešė dail. A. Kurauskas. Viršelis tikrai įdomus, meniškasis ir skoningas. Be abejoj, dail. Kurauskas šioje srityje yra vienas pirmaujančių. Marius Katiliškis, Išėjusiems negrįžti, 1500 egz., 538 psl., kaina 5 dol. Išleido Terra, spausdino M. Morkūno ir Draugo spaustuvės.

tinių pastoge penkiose vietose ir parūpino nepaprastai daug medžiagiškos pagalbos tiems patiemis tremtiniam.

Amerikos karo veteranas Ed. Faust Squadrille supažindino jį su užsilikusių tremtinių, „dipukų“, padėtimi. Jie buvo įstrigę dėl vienos ar kitos priežasties, negalėjo vykti į kitus pasaulio kraštus, kur jų būklė galėjo būti daug geresnė.

Ištyręs reikalą, jis matė, kad tie „tremtiniai“ nėr beturčiai, bet jie yra be vilties ir orientacijos. Jie yra lyg augalai be šaknų. Jie buvo išrauti ir praradę visa tai, kas sava: namus, aplinkumą, bažnyčią. Daugelis jų buvo praradę tėvus ar vaikus, žmoną ar vyrą, kurie buvo nužudyti, dingę gal net Sibire ar išsikėlę į svetimus kraštus. Nenuostabu, kad jie nusiūlyė iki beviltiškumo, iki stovyklų psichozės. Nereikia stebėtis, jei laikurie išmoka girnuokliuoti, dirbti tik retkarčiais, gyventi nuobodžiose aplinkybėse ir gimdyti neteisėtus vaikus.

Nauji miestai benamiams

Kun. Pire nustebė, kad tremtiniai, kurie užsiliko stovyklose dėl įvairių priežasčių ir tie mylimieji, kurie neišvyko iš meilės pasilikusiems, buvo traktuojami kaip kokie elgetos ir raupuotieji. Jis matė, kaip jie kaitalioj tykybę ir net tautybę, kai atėdavo laikas priimti siuntinius ar kitas dovanas iš įvairių organizacijų. Jis tuo laiku sugalvojo, kad reikia gelbėti tremtinius, laikantis lygybės ir reikalo. Senesnieji ir badaują turi būti pirmiau aprūpinti.

Kaip kunigas jis stengėsi nešti dvasišką pagalbą katalikams, bet pašalpą jis parūpino visiems. Kun. Pire ypatingai susirūpino tremtinių namų reikalu. Jam skaudėjo širdį matant kaip maišytai jie gyveno stovyklose, kaip sunku buvo gyventi šeimos gyvenimą ir kaip dažnai vykdavo neteisėti susipažinimai tarp jų.

Jis pradėjo kviesti visą pasaulį būti „krikštėtvėniais“ tremtiniam ir siųsti aukas, ir susilaukė nemažai aukų, kurių dėka pastatė penkius miestus, kuriuose šeimos galėjo rasti prieglaudą: Prancūzijoje, Norvegijoje, Belgijoje ir kitur. Jo rūpesčiu iki šiol 15,000 tremtinių gavo pastogę ir, daugely atvejų, pragyvenimo priemones.

Kaimai premijos pinigais

Nobelio premijos pinigai bus panaudoti paruošti net 5 naujus kaimus Europoje, nes, kaip

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Dailių Menų klubo narių susirinkime, įvykusiame 1958 metų gruodžio 13 d. p.p. Brazdžionių bute, Los Angeles, pirmininkavęs Bernardas Brazdžionis labai įdomiai, meniškai pravedė pobūvį. Pagerbiant žinomą lietuvių poetą Faustą Kiršą, dabar gyvenantį Bostone, solistė Barmienė (viešnia), akompanuojant nariui Broniui Budriūnui, gražiai padainavo 4 Kiršos eilėraščius, mūsų muzikų perves-tus dainomis.

Staigmenai svečias dr. Grigas Valančius, iki šiol lietuviams žinomas kaip ekonomistas ar visuomenininkas, skaitė ištraukas iš jo maždaug prieš 20 metų parašytos dramos Kilpa. Veikalas turi 5 veiksmus, 7 paveiks-lus. Pilnai išklausti pirmi du veiksmai ir susipažinta su kitų turiniu. Gal naujojo autoriaus nustebimui, DMK nariai rado reikalo gana plačiai pasisakyti. Be pirmininkavusio Bernardo Brazdžionio, savo nuomones pareiškė Bronys Raila, Gasparas Velička, prof. Mykolas Biržiška, Algirdas Gustaitis ir kiti DMK nariai. Be kritiškų pastabų, pasisakiusieji pažymėjo sklandų autoriaus dialogo vedimą ir kt. Linkėta ir toliau dirbti bei bandyti išeiti visuomenėn su tuo ar kitu teatrinio veikalu.

Pirmininkavęs B. Brazdžionis davė tikrą staigmeną: paskaitė jo surinktą naujausią kroniką apie visus DMK narius. Čia pat vienas kitas buvo pakviestas suteikti platesnių žinių apie savo darbus, turinčius visuotines reikšmes.

Faustui Kiršai, kurio kūryba „savavališkai“ pasinaudota, pasiūstas sveikinimas su visų dalyvavusių linkėjimais ir paraisais. DMK nariui Antanui Rūkštelei, „besikaujančiam“ iš puolamos Chicagos tvirtovės, pasiūstas sveikinimas su visų dalyvavusių linkėjimais.

Įdomių žinių iš Lietuvos gavė G. Velička apie įvairius lietuvius menininkus, teatralus, rašytojus, muzikus. Jo papasakojimai papildė ar pakeitė turėtasias nuomones, ypač apie vieną muziką.

Sekanciam laikotarpiui DMK pirmininku išrinktas Juozas Tinišis.

Būtina pažymėti „laisvalaikinę“ programos dalį prie stalų, pirmininkaujama p. Brazdžionienės. Ten būta lietuviško mišaus, ungurių, bene Baltijos jūroje sugautų, ir kitų bemaž stebukliškių užkandžių, gardumynų. (lg)

• Atžalos teatras Sydnejuje, vienoje iš gražiausių miesto sąlygų, gruodžio pradžioje pastatė anglo Priestley veikalą Pavojingas posūkis. Režisavo Daugevitytė-Sniukštienė.

Jis išsireiškė: „yra dar daug tremtinių, kurie jiesko pastogės.“

Jo nuomone, „Vakarai negali didžiūotis savo globa tremtiniam. Tie, kurie galėjo išvykti, yra gana gerai aprūpinti didžiųjų organizacijų dėka, bet nelaimingieji yra užmiršti... Vieni nintelis magikos žodis, kuris gali atverti tremtinio širdį, yra MELF... Mes norime atpalaiduoti mūsų meilę tremtiniam nuo visokios biurokratiškos dvasios, kuri prilygina žmogaus jausmus prie popieriaus gabaliuko... Mes esame pasirošę tiesti pagalbos ranką visiems tremtiniam ir prašyti pagalbos iš visų.“

Siuo laiku, kun. Pire rengiasi išvykti į Norvegiją, kur įsteigs naujausį kaimą Anna Frank atminčiai. Anna Frank yra garsioji žydė, kurios dienybas apie josios šeimos kankinimą stebina visą Europą. Ji pati mirė koncentracijos stovykloje.

• J. Narūnės eilėraščiai vaikams — Jaunieji daigeliai — jau baigti spausdinti ir atiduoti į ryškylą. Rinkoje pasirodys artimiausiomis dienomis. Knyga stambaus formato, turės 56 puslapius. Švietimo tarybos approbuota. Pirmoji ir antroji dalis skiriama mūsų mažiesiems, trečioji dalis — mokyklinio amžiaus vaikams. Autorė gyvena Los Angeles mieste. Jos apsakymėliai buvo spausdinami Eg-lutėje ir kituose jaunimo žurnaluose, o jos Gintarėlė, gražiai Vl. Stančikaitės iliustruota, išėjo ne tik lietuvių, bet ir ispanų kalbomis.

Dabartinis leidinys — Jaunieji daigeliai — gausiai iliustruotas. Eilėraščiai skambūs, lengvai, su pedagogine mintimi, vaikų amžiui artimomis temomis, kaip Lėlės rytas, Ar aš ne lietuvaite, Supa Jonė lėlė, Dantį gėlė, Pas močiutę, Mes šokam, Lėlės mankšta ir t.t. Pirmoji dalis pavadinta Mano lėlės — ir apie tai daugiausiai kalbama. Antroji dalis — Pabirėlės. Čia skaitome apie namelius iš kortų, — kaip buvo prie ežerėlio, apie katinėlį, mulio burbulus, apie verpėjęlę ir žiemą. Trečioji dalis — Mano tėvynė. Čia mūsų mažųjų poetė rimuoja apie pavasarį, rytą pievoje, darželį, rudėnį, berniuką su skambaliukais, Nemu-nėlį, savanorius, žirgą, motiną. Yra ir religinių motyvų, kaip Malda į Mariją, Rytmečio maldelė, Prakarėlė. Knyga spausdinta Draugo spaustuvėje.

• J. Vaišnoras, MIC, knyga Marijos garbinimas Lietuvoje jau pasiekė Chicagą. Tai Lietuvių Katalikų Mokslo akademiškos leidinys nr. 5. Stambus veikalas 445 pusl. (kaina \$5). Šią knygą parašyti autoriui davė aktino jo 1954 m. Romos lietuviams laikyta paskaita, tema Marija ir Lietuva. Klausytojai ragino paskaitą išleisti atskiru leidiniu. Berinkdamas medžiagą, autorius naudojosi Romos archyvais, plačia literatūra, taip pat prof. Z. Ivinskio ir kun. R. Krasausko rinkiniais; lietuviškas giesmes apdoroti talkino kun. K. Senkus. Knyga išleido prel. Pr. Juras. Tai kapitalinis veikalas, nusakąs Marijos garbinimo kelius Lietuvoje, Marijos šventės, brolijas Marijos garbei vienuolynus, procesijas ir maldingas keliones, Lietuvos paaukojimą Marijos širdžiai, liaudies pamaldumą Marijai, reiškiama maldomis, giesmėmis, menu. Antroje dalyje apžvelgiamos Marijos vardo bažnyčios Lietuvoje, kurių aprašoma Vilniaus vyskupijos — 18, Kauno arkivyskupijos — 7, Telšių vyskupijos — 8, Panevėžio vyskupijos — 6, Vilkaviškio vyskupijos 6, Kaišiadorių — 7. Šara-se lietuviškos literatūros apie Mariją išvardijama net 170 leidinių; smulkmeningos asmenvardžių ir vietovardžių rodyklės.

• Dr. Alfonsas Šešplaukis baigia korektūras jo sukaktuviniam metams paruoštos lietuvių poetų antologijos apie Mariją, pavadintos Marijos žemė. Ją spausdina ir leidžia tėvai salezičiai Italijoje (Castell-nuovo Don-Bosco, Asti). Leidinys pasirodys už kelių savaičių. Įeina visi mūsų poetai, pradedant Maironiu ir baigiant tremties poetais. Prieš 25 metus šv. Kazimiero draugija Kaune buvo išleidusi panašią dr. Šešplaukio paruoštą antologiją — Marijos žiedai. Dabar paruoštoji skirta Šiluvos sukakties pagerbimui.

• Australijos lietuvių dailininkai Kalėdų laikotarpį rengia parodą Melbourne. Dalyvaus visos Australijos mūsų dailininkai ir taipgi savo dailiuoju žodžiu rašytojas Pulgis Andrius-šis.

Moulins (c. 1480)

Madona su Kūdikieliu

Tautosakininkas Jonas Puikūnas

JONAS MEDZIUKAS, Los Angeles, Calif.

Prieš ketelį metų Jonas Puikūnas su šeima persikėlęs iš Chicago į Los Angeles, visa širdimi įsijungė į visuomeninį darbą, aktyviai dalyvaudamas sendraugiu, vyčių, lietuvių teisininkų ir kitų organizacijų veikloje, ypač daug laiko skirdamas LRKS Amerikoje, kurio 42 kuopos pirmininkas šiuo metu jis yra. Neseniai jam peržengus 65 metų gyvenimo slenkstį, tebūna leista šia proga peržvelgti jo įvairaus ir turiningo gyvenimo kelią.

Jonas Puikūnas gimė 1893 m. birželio 25 d. Rogupių kaime, Griškabūdžio valsč., Šakių apskrityje. Tėvai turėjo 10 margų žemės ir Griškabūdžio bažnytkaimio namus. Jono tėvas su gyvenančiais paprūšė gimėmis gabendavo ir platindavo draudžiamą spaudą. Į šį darbą, dar vaikas būdamas, įsitraukė ir Jonukas, tada dar pradžios mokyklos mokinys. Uoliai talkininkaudamas savo tėvui, jis drąsiai keliavo knygnešijū takais. Tada jie buvo žinomi kaip Pupkis ir Pupkelis.

Išėjęs Griškabūdžio pradžios mokyklą ir dar privačiai pasimokęs, įstojo į Veiverių mokytojų seminariją, kurią baigęs 1913 m. buvo paskirtas pradžios mokyklos mokytoju į Kybartus. Pirmasis Pasaulinis karas nublėškė Joną Puikūną į Maskvą, kur jis viename priemiestyje mokytojavo lietuvių pagėbėlių mokykloje ir laisvu laiku lankė Šeniavskio universitetą. 1916 m. mobilizuotas ir pasiūstas į Kievo karo mokyklą, o iš čia jau kaip karininkas — į vakarų frontą. Išliepsnojus rusų revoliucijai, aktyviai dalyvavo lietuvių karių suvažiavimuose Kijeve, Petrapily, Berdiceve ir 1917 m. Lietuvių seime Petrapily. Dėjo daug pastangų lietuvių daliniams išsikurti iš lenkų divizionų Galicijoje ir buvo vienas iš iniciatorių sudarant pirmą atskirą lietuvių batalioną, su kuriuo persikėlė į Vitebską.

1918 m. balandžio 18 d. tą batalioną išformavus, grįžo Lietuvon ir įstojo pirmūnu į besikuriančią Lietuvos kariuomenę. Karo veiksmams apimus, Jonas Puikūnas lankė universitetą Kaune ir 1927 m. baigė teisių skyrių. Dar studijuodamas, kartu ėjo ir taikos teisė-

dar gyvendamas Lietuvoje J. Puikūnas užrašinėjo ir rinko lietuvių tautosaką. Dalį jos išsaugojęs ir šiek tiek papildęs, paruošė spaudai 4,600 patarių, priežodžių bei posakių rinkinį Smulkioji tautosaka, kurią šių metų pradžioje išleido, pasirašydamas Jonu Mingirdu. Savo išleista knygą autorius išsiuntinėjo nemokamai universitetams, knygynams ir tautosaka besidomintiems žmonėms.

Šiuo metu Jonas Puikūnas gyvena Los Angeles mieste, savo namuose ir atliekamu laiku darbuojasi prie pamėgto tautosakos.

ATVIRAS LAIŠKAS

Atsakymas kun. M. Vembrei į jo atvirą laišką Tėvynės Mylėtoju draugijos pirmininkui Lietuvos Istorijos reikalui. (Žiūr. "Draugas" 1958 m. lapkričio mėn. 29 d., 3 psl.)

Didžiai gerbiamas Kunige. Kadangi Tamstos atviras laiškas TMD pirmininkui liečia mano parašytą Lietuvos Istoriją, laikau savo pareigą pareikšti štai ką: I. Tamsta mane kaltini, kad mano parašytoje Lietuvos istorijoje nesu paminėjęs kaikiurių faktų ir tuo pačiu įžeidusi katalikų jausmus. Paprastai nėra įprasta barti autorius už tai, ko jisai nėra parašęs, tik už tai, ką jis savo veikale yra neteisingai išdėstęs. Už įrodymą, kad mano paduotosios žinios nėra teisingos, būčiau dėkingas, nes tai pasitarnautų teisybei. Tačiau Tamstos laiške to nėra. II. Prieš kritikuojant viešai veikalą, derėtų bent jį pasiskaityti. Atrodo, kad to nebuvo padaryta, kadangi man prikašiojama, jog nesu paminėjęs kaikiurių faktų, kurie tačiau mano išdėstyti, kaipur net gana plačiai. Štai kelias pavyzdžius.

a) Tamsta tvirtini, kad nesu pasiskaičius, jog Lietuvoje mokyklos atsirado tik su krikščionyste. Tuo tarpu "L. I." 231 psl., skyriuje "Kultūros reikalai" galima pasiskaityti: "Vytauto) laikais atsirado tik viena pradinė mokykla prie Vilniaus katedros (vėliau įsikūrė ir kitos mokyklos prie vienuolynų ir bažnyčių)".

MOVING Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna aprūda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas. R. ŠERENAS 2047 W. 67th Pl., Chicago, Ill. WALBROOK 5-8063

b) Tamsta rašai, jog nesu paminėjęs, jog "mokyklomis rūpinosi jėzuitai. Sakysim, jėzuitai 1570 metais įsteigdami pirmąją kolegiją — gimnaziją; o 1579 metais pirmąją akademiją". Malonėkite atsisikelti "L. I." 447 psl., kur aiškiai parašyta: "Jeigu 1550 m. Mykolas Lietuvos savo raštuose karaliui skundėsi mokyklų stoka Lietuvoje, tai jau 1958 m. Lietuvos seimas Gardine pareikalavo iš valdovo steigti Vilniuje augstąją kolegiją — gimnaziją su dėstomąja lotynų kalba. 1570 m. mūsų sostinė jos ir susilaukė. Vyskupas Valerijonas Protasevičius nuipirko ir kuriamąją mokyklai padovanojo kelis mūrinius namus, statutus dar 15 ar 16 a. pradžioje, o Žygimantas Augustas paskyrė lėšų ir padovanojo savo garsiąją pilies biblioteką. Naujai įkurtoje mokykloje dėstyti pavadė kaip tik prieš metus vyskupo Protasevičiaus atgabentimis jėzuitams." Toliau, 481 psl., parašyta, kad didysis Lietuvos kunigaikštis Steponas Batoras "...stengėsi kelti švietimą bei sąmoninti žmones, įsteigė jėzuitų kolegijas Polocke, Tartu ir Rygoje. O Vilniuje 1579 m. greta buvusios kolegijos įkūrė akademiją, kuri turėjo teologijos, filosofijos ir laisvųjų menų fakultetus"... 676 psl., kalbant apie švietimo sūnykimą 18-me amžiuje, pasakysite: "Jėzuitų mokyklos, kurios 16-17 amžiais buvo taip nusipelnusios, susmuko".

Cia pat turiu atitaityti Tamstos teigimą, kad 1570 m. jėzuitų buvo įkurta pati pirmoji kolegija Lietuvoje, nes iš tikrųjų pirmoji augstoji mokykla Lietuvoje atsirado Vilniuje jau 1539-40 m. humanisto

Abraomo Kulviečio rūpesčiu ("L. I." psl. ir prof. Vac. Biržiška, "Abraomas Kulvietis"). c) Tamsta rašai, kad aš nesu paminėjęs pijarų veiklos, o jie iškeliami 676 psl. ir 680 psl., kur pasakysite: "Pijaras Stanislovas Konarskis ne tik rašė, bet ir energingai veikė įkurdamas mokyklas — norėjo paruošti ateičiai geresnių ir sąmoningusių piliečių... jis atidarė Vilniuje prie pijarų mokyklos bendrabutį bajorų vaikams." d) Tamsta prikašioji kad neužsiminiu apie Vilniaus vyskupo I. Masalskio kultūrinę veiklą, betgi 720 psl. yra parašyta: "Pirmas Švietimo Komisijos pirmininkas Vilniaus vyskupas I. Masalskis savo diecezoje buvo įkūręs net 300 pradžios mokyklų paraparijų". Dr. V. Sruogienė

J. Puikūnas

P. SILEIKIS, O. P. Orthopedas, Prostetizavimas. Aparatų-Protezai, Med. ban. įstaig. Spec. pagalbos kojoms (Arch Supports) ir tt. Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB. 2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill. Tel. PProspect 6-5084

SOPHIE BARCUS RADIOJ VALANDA. Visos programos iš WOPA. AM. 1490 Kilocycles FM 102.7 MC. Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryte. Šeštadienį ir sekmadienį 8:30 iki 9:30 val. ryte. Vakarųskos pirmadienį 7 val. vak. Raštinė: 7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill. Tel. HE 4-2413

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSN. 2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1083 B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas. Mokame angštus dividendus. Keičiame čekius. Parduodame ir perkame valstybės bonus. Taupytjams patarnavimai nemokamai. Pradėkite tųpyti atidarydami sąskaitą šiandien. Aprausta iki \$10,000. Darbo valandos: pirmadieniais ir ketvirtiniais nuo 9 iki 8 val. vakaro; antradi. ir penkt. 9 iki 5; trečiadi. uždaryta, o šešt. nuo 9 iki vidurdienio

Mes mokame Augštą Dividendą! MIDLAND Savings and Loan Association. PER 40 METU VISU LIETUVISKU KOLONIJU SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVE. 4038 ARCHER AVENUE, Tel. LA 3-6719 AUGUST SALDUKAS, Prezidentas

PERKRAUSTYMAI - MOVING Pigus, sąžiningas darbas. Visi apraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekandčiai: ANTANAS VILIMAS 3415 SO. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL. Telefonas FFrontier 6-1882

KRONIKA • Rašytojas J. Zmuidzinas pasiuntė raštą žurnalui Life, protestuodamas prieš jų informaciją būk Vilnius yra lenkų miestas. J. Zmuidzinas rašo: "Tai nuožmus istorijos paniekimas. Penkių šimtmečių visiško Lietuvos nepriklausomo valstybinio gyvenimo būvyje (nūdien ji rusų okupuota) Lenkija niekada, net nė vienintelės dienos, faktiškai nevaldė Vilniaus, išskyrus tą trumpą po pirmojo Pasaulinio karo laikmetį, kada ji ginklo jėga pagrobė šį miestą,

DR. J. ir K. AGLINSKAI GYDYTOJAI IR CHIRURGAI 6450 S. Kedzie Ave. Pirmas ligonis pagal susitarimą DE valandos skambinti telefonu DHEmiocok 4-1562 nuo 2 iki 9 val. p.p. kasdien. Išskyrus trečiadi. ir šeštadi.

DR. ANNA BALIUNAS AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS Pritaiko akinius 6322 South Western Avenue Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Šeštadieniais 10-11 val. Trečiadieniais uždaryta. Kt. laiku susitaru. Ofiso telefonas PR 8-3229 Rez. telefonas WALBROOK 5-5076

DR. VL. BLAZYS PLAUČIU IR VIDAUS LIGOS 4701 South Damen Avenue Kampas 47-005 ir Damen Ave Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadi. 2-4 val. vak. Trečiadi. ir kitu laiku pagal sutartį Ofiso telefonas LAFayette 3-6048 Rez. WALBROOK 5-3048

DR. PETER T. BRAZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2434 West 71st Street Val. Pirm. ketvirt. penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-6, treči. ir šešt. pagal sutartį, sekm. uždaryta. Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324

DR. S. ir M. BUDRYS GYDYTOJAI IR CHIRURGAI (Bendra praktika ir Alergija.) 2709 West 51st Street. Valandos: pirm., antr., ketvirt., penkt. 2-4; 6-8 v. v.; šešt. 2-4 v. p. p. FR 6-0304, RA 6-1190, Rez. Batavia 4287-M-1

DR. JONAS G. BYLA Nervų-Smeegenų Ligos, Chirurg. DR. K. NASVYTIS Proto-nervų ligos 104 S. Michigan Ave., kamb. 615 Konsultacija tik susitarus

DR. Z. DANILEVIČIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS spec. vidaus ligos 6317 South Western Avenue Tel.: ofiso — REPUBLIC 7-4900 namų — GROVEHILL 6-8161 Valandos: kasdien 2-7 val. p. p., šeštadi. 1-6 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta. Dėl tikslaus priėmimo laiko (appointment) malonėkite susitarti telefonu ar asmeniškai, kad nereikėtų ligal laukti.

DR. F. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue Ofiso val. nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadieniais pagal sutartį Ofiso tel. Virginia 7-0056 Rezidencijos tel. Beverly 8-8244

DR. B. GAIZUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Specializybė akuserija ir moterų ligos 2454 West 71st Street (71-os ir Campbell Ave. kampas). Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. GARUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Vidaus ir vaikų ligos 2423 West 63rd Street Val. kasdien nuo 6-8 val. vakaro. Šeštadi. nuo 12:30-2:30 val. p. p. Trečiadi. ir kitu laiku tik susitarus. Tel. Ofiso: WA 5-2017 Res. PR 8-4255

SKAITYKITE "DRAUGA"

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 West 63rd Street Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadi. ir šešt. uždaryta. Telefonas GROVEHILL 6-1080

DR. ALDONA JUSKA AKIU LIGU SPECIALISTE — PRITAIKO AKINIUS Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius 2422 W. Marquette Road

DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1407 So. 49th Court, Cicero Kasdien 10-12 ir 4-7 val. Trečiadi. ir šeštadi. tik 10-12 val. Tel. — REZIANCE 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (Lietuviai gydytojas) 3925 West 59th Street Val.: Pirmadi. antradi. ketvirtadi. ir penktadi. nuo 1-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Trečiadi. ir šeštadi. 1-4 val. p. p.

DR. P. KISIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4938 W. 15th St., Cicero Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGE 4146 S. Archer Ave. VAL.: Kasdien popiet nuo 12-3 val. vak., pirm., antr., ketvirt. 6-9 val. Trečiadieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS GYDYTOJA IR CHIRURGE KEDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE 7156 South Western Avenue (MEDICAL BUILDING) Pirmadi. antradi. ketv. ir penktadi. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiadi. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. Šeštadi. 11 val. ryto iki 3 val. popiet. Office tel. RE 7-1168 Res. tel. WALBROOK 5-3765

DR. A. MACIŪNAS CHIRURGAS 2454 W. 71 st. (71 ir Campbell Ave.) Val.: pirmadi. ir ketvirtadi. 1-4 p. p. antradi. ir penktadi. 5-8 v. v. neradus, skambinti mano padėjėjui

DR. J. MESKAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Specializybė — vidaus ligos — 2454 West 71st Street (71-os ir Campbell Ave. kampas) Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštadieniais uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS GYDYTOJA IR CHIRURGE Ofiso: 10748 South Michigan Ave. Buto 1655 W. 103 St., Beverly Hills Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v., Išskyrus trečiadi. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet. Tel. ofiso — Pullman 5-6766 Buto — Beverly 8-3946

DANTISTAS DR. J. A. PAUKSTYS 4253 So. Whipple Street (Artl Archer Ave.) Valandos: nuo 10 iki 12; 2-6; 7-9 Šeštadi. 10-12. Trečiadi. uždaryta LAFayette 5-4848 Namų — CEDARCREST 3-7786

DR. AL. RACKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4342 Archer Avenue (Kampas Kedzie ir Archer) VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Trečiadi. ir sekmadi. tik susitarus

DR. J. RIMDZUS CHIROPRAKTOR Headaches, Arthritis, Rheumatism, Spine, Nerve, Asthma and other Ailments. 1428 Broadway, Gary, Indiana Val.: pirm. 8-8 v. vak., šešt. 10-12 val. prieš piet. Kitu laiku pagal sutartimą. Tel.: Office Gary Turney 5-8638, Res. Chicago Bishop 7-5833.

DR. ZIGMAS RUDAITIS Spec. ORTOPEDINĖS LIGOS 2745 West 69th Street Priešais 8v. Krvilaušų ligoninę. Tel. REPUBLIC 7-2290 VAL.: Pirmadi., antr., ketv. penktadi. nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6-8 val. v. Šeštadi. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.

BEDDING SPECIALUS SANDĖLIU ISPARDAVIMAS. Nekvėpiant dėmesio į ankščiau visur skelbtas kainas, visiška nauji — originaliosios fabriko kartono — Sealy, Columbia, Serta, Restonic, ir t. t. Innerspring matrasai \$15.00 Box Springs \$18.00 Innerspring sulauks. lov. \$19.95 Innerspring Hollyw. lova \$29.95 Sofos ir mieg. \$259.50 Bunk beds-lovos, viso 6 gab. \$89.50 \$339.50

HOUSE OF BEDDING Division of N. Wolf, Furn. Co. 3079 N. Lincoln, Cor. Barry Sekmad. 11 iki 5; pirm., ketv., šešt. iki 9:30 v. v.

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 West 63rd Street Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadi. ir šešt. uždaryta. Telefonas GROVEHILL 6-1080

DR. ALDONA JUSKA AKIU LIGU SPECIALISTE — PRITAIKO AKINIUS Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius 2422 W. Marquette Road

DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1407 So. 49th Court, Cicero Kasdien 10-12 ir 4-7 val. Trečiadi. ir šeštadi. tik 10-12 val. Tel. — REZIANCE 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (Lietuviai gydytojas) 3925 West 59th Street Val.: Pirmadi. antradi. ketvirtadi. ir penktadi. nuo 1-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Trečiadi. ir šeštadi. 1-4 val. p. p.

DR. P. KISIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4938 W. 15th St., Cicero Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGE 4146 S. Archer Ave. VAL.: Kasdien popiet nuo 12-3 val. vak., pirm., antr., ketvirt. 6-9 val. Trečiadieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS GYDYTOJA IR CHIRURGE KEDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE 7156 South Western Avenue (MEDICAL BUILDING) Pirmadi. antradi. ketv. ir penktadi. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiadi. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. Šeštadi. 11 val. ryto iki 3 val. popiet. Office tel. RE 7-1168 Res. tel. WALBROOK 5-3765

DR. A. MACIŪNAS CHIRURGAS 2454 W. 71 st. (71 ir Campbell Ave.) Val.: pirmadi. ir ketvirtadi. 1-4 p. p. antradi. ir penktadi. 5-8 v. v. neradus, skambinti mano padėjėjui

DR. J. MESKAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Specializybė — vidaus ligos — 2454 West 71st Street (71-os ir Campbell Ave. kampas) Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštadieniais uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS GYDYTOJA IR CHIRURGE Ofiso: 10748 South Michigan Ave. Buto 1655 W. 103 St., Beverly Hills Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v., Išskyrus trečiadi. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet. Tel. ofiso — Pullman 5-6766 Buto — Beverly 8-3946

DANTISTAS DR. J. A. PAUKSTYS 4253 So. Whipple Street (Artl Archer Ave.) Valandos: nuo 10 iki 12; 2-6; 7-9 Šeštadi. 10-12. Trečiadi. uždaryta LAFayette 5-4848 Namų — CEDARCREST 3-7786

DR. AL. RACKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4342 Archer Avenue (Kampas Kedzie ir Archer) VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Trečiadi. ir sekmadi. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS Spec. ORTOPEDINĖS LIGOS 2745 West 69th Street Priešais 8v. Krvilaušų ligoninę. Tel. REPUBLIC 7-2290 VAL.: Pirmadi., antr., ketv. penktadi. nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6-8 val. v. Šeštadi. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.

DR. ANT. EUDOKAS, Opt. Tvirtina akis ir patalio akinius. Reičia atklima ir rėmus 4458 S. California Ave. YA 1-130. Val. 10 ryto iki 5 vak. (uždaryta uždaryta šešt. 10 v. t. iki 3 p. p.)

DR. J. J. SIMONAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Namų adresas: 4255 W. 63rd St Ofiso tel. REZIANCE 5-4410 Namų tel. GROVEHILL 6-0411 Valandos: 1-2 p. m., 6-8 p. m. Penktadi. iki 1-2 p. m. Trečiadi. ir šeštadi. pagal sutartį.

DR. FL. TALLAT-KELPSA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Spec. chirurginės ligos 5062 West 16th Str., Cicero. Val.: kasdien 2-5 p. p. Šeštadienį 1-4 p. p. Kitu laiku ir trečiadienį susitarus.

DR. VYT. TAURAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (Bendra praktika ir moterų ligos) Ofisas ir rez. 5100 S. Western Ave. Tel. PProspect 8-1233 ar TR 3-3577 Ofiso val. Pirm. 8-10 v. v., Antradi. Treči. ir Penkt. 6-9 val. vak., Šeštadi. 2-4 val. popiet ir pagal susitarimą. Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GR. 3-618

DR. V. P. TUMASONIS CHIRURGAS 2454 West 71st Street (71st ir So. Campbell Ave.) Atostogore iki sausio 1 d. Telefonas GROVEHILL 6-3833

DR. A. VALIS-LABOKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Specializybė: AKUSERIJA ir MOTERŲ LIGOS 2524 West 69th Street (69-tos ir S. Maplewood Ave. kampas). Valandos: nuo 1-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais nuo 1-4 val. popiet. Tel. ofiso PProspect 6-9400 Rezid. PProspect 6-9400

DR. ONA VASKEVIČIUS (Vaškeviciūtė) GYDYTOJA IR CHIRURGE 6248 South Kedzie Avenue Val. kasdien 1-3 p. p. ir nuo 6-8 val. vak. Šešt. 1-4 p. p. Trečiadieniais ir kitu laiku tik susitarus.

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 802 West 51st Street Kamp. Halsted ir 31-mos gatvių Priėmimo valandos kasdien: 1-4 p. p. ir nuo 6-8 v. v. šeštadi. 1-4 val. popiet. Uždaryta trečiadieniais

DR. F. C. WINSKUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2420 West Marquette Ed. Val. nuo 2 iki 4 p. p.; 7 iki 8 v. v. Trečiadi. ir šeštadi. pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1821 So. Halsted Street Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6060 VAY 11 v. v. iki 3 p. p. D. D. 6-7 v. v.

DR. JUSTINA ŽIRGIULIS Ivaizios nervų bei proto ligos — vaiku ir suaugusių PITTSFIELD BUILDING, Kamb. 62 55 E. Washington St., Chicago 2, Ill. Priėmimas tik pagal susitarimą. Tel. LU 2-8093

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS 25 metų patyrimas. Tel.: YArds 7-1829 Pritaiko Akinus Kreivas Akis Ištaišo. Ofisas ir Akinų Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treči. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

DR. S. VAITUSH, OPT. Palengvina akių kempimą, kuri yra priekštas galvos skauso šaltinio bei svajinio ir skaudančių akių karcio Atitaisau trumparegystę ir tolgreystę. Pritenku teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais, rodančiais mažiausius trūkumus. Speciali atyda kreipiamas į mokyklos vaikus. 4712 South Ashland Ave. Tel. YArds 7-1573 Val. 10:30 iki 7 v. vak. Šeštadi. 10:30 iki 12:00. Gubern. ir East 1840m

Apsimoka skelbtis "DRAUGE" nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. Ji skelioimų kainos visiems prieinamos.

CHICAGO SAVINGS & LOAN BENDROVĖ kviečia savo taupymo ir skolinimo narius, draugus ir būsiančius taupytojus į vieną iš gražiausiai, Kalėdų proga, išpuoštų taupymo bendrovių visame Chicagos mieste. Pradedant šio mėnesio 15 dieną, vaišiname visus atsilankiusius skania kava ir kitais skanumynais. Vaiduokiai atėję su tėvais gaus kalėdinių saldinių. Pamatykite šią \$30,000,000 smarkiausiai augančią lietuvių tvarkomą finansinę įstaigą. JOHN PAKEL, President CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION 6245 So. Western Ave. Tel. GROVEHILL 6-7575 Chicago, Illinois Atidars: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 valandos po pietų.

NAUJA KNYGA APIE ŽALGIRO KAUTYNES

PULK. O. URBO NAS, švedija

Lenkų istorikas Stefan Kuczynski 1955 m. išleido Varšuvoje naują veikalą apie Žalgirio kautynes. Knyga pavadinta „Wielka wojna Z. Zakonem krzyżackim w latach 1409-1411. Viso knygoje 451 puslapis, 11 schemų, yra žemėlapių ir iliustracijų. Veikalas suskirstytas į 7 pagrindinius skyrius. Įdomiausias ir geriausias yra Wstęp (įvadas). Jame yra paminėta apie 400 veikalų, anksčiau išėjusių. Paminėti ir Lietuvoje išleisti veikalai, pvz. Vytautas Didysis. Tad atrodo, kad praleista arba pamiršta nebus nieko svarbesnio. Kairių veikalų duodama trumpa santrauka, keilais žodžiais padaromas veikalų įvertinimas. Tai kruopštus, didelis ir naudingas darbas, nes istorikas iškart turi galimybę surasti tą, kas jam reikalinga. Rodyklėje yra ir visai nereikalingų dalykų, pvz. paminėti: Marksas, Engelsas, Chruščevas ir, žinoma, Stalinas. Jie visi priskirti prie didžiųjų vadų ir karo dalykų žinovų. Savaimė aišku, kad su Žalgirio kautynėmis jie nieko bendro neturi. Tačiau, be šių „pagražinimų“ veikalas negalėjo būti parašytas ir išleistas, tad suprantama ir pateisinama. Toliau — reikalas blogesnis: yra daug nepateisinamų ir tendencingų dalykų. Pirmiausia — labai skystas, — aprašo tokias smulkmenas, kurios istorijai neturi jokios vertės, matomai tam, kad padidintų išspausdintų lapų skaičių. Keista autoriaus nuomonė; pvz. vienoje vietoje rašo: „... darbas apima iš viso tik 43 puslapius, tuo būdu tą darbą kaip rimtą šaltinį įvertinti negalima“. Kaip matome, istorinį darbą matuoja pagal puslapius.

Karo planas

Samprotavimai dėl karo plano. Kuczynski tvirtina, kad planas nurodė naujus karo metodus, kurie iki tol vakarų Europoje buvo nežinomi. Nors trumpai panagrinėjime šį klausimą. Pagrindinė sąlyga kiekvieno karo plano per šimtmečius nesikeičia. Pastatyti tikslai turi atitikti turimoms priemonėms. Šios taisyklės neprisišaukiant, galima toli nueiti, bet karo laimėti neįmanoma. Taigi, ar tai yra naujas karo metodas. Dabar — dėl nežinojimo. Kyla klausimas, kaip įvertinti žygius. Aleksandro Makedoniečio, Hanibalo, Scipiono Afrikiečio, Juliaus Cezario ir t.t. Nejaugi Kuczynski mano, kad visi tuometiniai vakarų Europos karo vadai buvo tiek beraščiai, kad jie neskaitė ir nenagrinėjo šių karo vadų karo vedimo metodų. Sutikti su Kuczynskio nuomone, nėra jokio pagrindo. Reikalinga manyti, kad tuometiniai karo vadai puikiai žinojo čia išvardintų karo vadų metodus, bet dėl kokių tai priežasčių turėjo nuo jų atsisakyti. Štai ir kyla klausimas, kodėl?

Atsakymas į šią klausimą yra tik vienas — tai tuometinės kariuomenės organizacija. Yra žinoma, kad tuometinė kariuomenė nebuvo tokia, kaip kad šiandien mes tą sąvoką suprantame. Faktiniai tai buvo tautinė apsauga, kurioje kiekvienas riteris — arba šlėktas, tarnavo su savo žmonėmis, ginklais, arkais ir vežimais. Jis turėjo visą jam ir jo žmonėms reikalingą maistą ir pašarą savo priemonėmis tempti su savimi. Nagrinėjant tuometinius karus, lengvai galima patėmyti, kad ne daug laiko praėjus nuo karo pradžios, įvykdavo tam tikra karo veiksmų pertrauka. Kariuomenės tekdamo nutraukti, nes paimta su savimi maisto ir pašaro atsarga užsibaigavo ir tekdamo laukti, kol maisto ir pašaro atsargos vienokiu ar kitokiu būdu bus papildytos. Prie šių sąlygų sudaryti karo planą, kuris apimtų tolimus strateginius tikslus, būtų tuščias popierinis darbas, jokios reikšmės neturėtų.

Tokiu būdu galima drąsiai tvirtinti, kad Vytauto ir Jogailos karo vedimo planas jokios naujos Amerikos nesurado, jokių naujų karo vedimo metodų nesugalvojo. Tačiau jų nuopelnas yra labai didelis ir glūdi tame, kad jie prie tuometinių sąlygų surado galimybę organizuoti karą taip, kad vestų jį pagal klasiškus senų laikų pavyzdžius. Jšš

Jogailos ir Vytauto vaidmuo

Toliau, savo knygoje Kuczynski teigė, kad šį planą sudarant, Jogaila įrodė savo nepaprastus karo gabumus. Tai yra spėjiojimas ir tikrai, daugiau nieko. Pirmiausia, tenka pasakyti, kad nėra jokių dokumentų nei šiaip davinų, kurie įrodytų, kad Jogaila yra to plano autorius. Gal tai ir buvo jis, gal Vytautas, o gal ir visai mums nežinomas asmuo. Jogaila, kaip vyriausias ginkluotųjų pajėgų vadas, tą planą priėmė (1409 m. gruodžio mėn. Lietuvių Brastoje), jam ir tenka garbė. Kolkas tas planas apėmė daugiau organizacinius administracinius dalykus, negu grynai karinius — kautynių reikalus. Negalima paneigti Jogailos administracijos ir organizacijos gabumus, bet kada reikalus priėmė iki kautynių, jis vadovavimą perdavė Vytautui (1410 m. liepos 10 d.). Ar tai nereiškia, kad jo nuomone Vytautas atliks reikalą geriau?

Kuczynskio knygoje galima rasti visą eilę vietų, kuriose jis prieštarauja pats sau. Jis tvirtina, kad Vytautas Žalgirio kautynių metu ėjo vien lietuvių kariuomenės vado pareigas, tačiau pats rašo, kad kautynių metu Vytautas sukiniėjosi tarp lenkų kariuomenės linijų. Ką jis ten darė, jei lenkų kariuomenė jam nepriklausė? Kodėl Vytautas davinėjo įsakymus lenkų kariuomenei ir pastaroji vykdė? Savaimė aišku, Vytautas buvo vadas, bet Kuczynski apie tai rašyti nenori. Jis jo nemėgsta.

Hochmeisterio klaidos

Dabar dėl hochmeisterio Ulrich von Jungengen. Iš vienos pusės Kuczynski tvirtina, kad hochmeisteris visa galva stovėjo augščiau visų tuometinių Europos karo vadų, iš kitos pusės hochmeisteriui prikiša šias klaidas:

1. Į karo vedimo planą buvo padėtas grynai pasyvus pasiūlymas. Strateginė iniciatyva buvo perleista priešams. Savo veiksmus turėjo pritaikyti priešų veiksmams ir daryti netą, ką jis norėjo, bet ką norėjo priešas.
2. Visas planas buvo sudarytas pagal šablono.
3. Visas planas numatė tik užimti priešų teritorijos dalį, pasigrobtį karo grobio, bet nemėgino iširti viso klausimo pilnumoje.
4. Turėdamas galimybę užbaigti kariuomenės koncentraciją anksčiau, nieko neveikė, stovėjo vietoje.

Tenka pasakyti, kad šios Kuczynskio padarytos pastabos yra teisingos, tačiau Kuczynski nepastebejo pačios didžiausios ir stambiausios hochmeisterio klaidos. Ji yra štai kame. Hochmeisteris kautynių metu matė Vytauto manevrą su 3-ja lenkų kariuomenės linija, sustojo ir priėmė Vytauto smūgį stovėdamas vietoje. Tai didžiausia kavalerijos kautynių taktikos klaida. Apie šią klaidą Kuczynski tyli, nieko neberašo. Tad dabar, remiantis tuo, kas čia trumpai buvo pasakyta, ar galima tvirtinti, kad hochmeisteris buvo silpnas, arba žemiau vidutinio.

Kuczynskio klaidos apie lietuvių kariuomenę

Pasinaudojęs kronikos sakiniais, kad: „Vytautas atvedė Lietuvon tik pusę savo kariuomenės“, Kuczynski daro išvadą,

Vytautas prie Juodųjų jūrų

kad Žalgirio kautynėse dalyvavo tik pusė lietuvių kariuomenės, kuri stovėjo lenkų kariuomenės dešiniajame sparne. Kita pusė lietuvių kariuomenės kautynių pradžioje visai nedalyvavo; ji buvo užpakalyje — pasalose, panaudota buvo tik tuomet, kada kryžiuočių pajėgumas jau buvo palaužtas. Lietuvių kariuomenė, stovėjusi dešiniajame lenkų sparne, buvo kryžiuočių visiškai sumušta ir pabėgo į Lietuvą. Iš šios pusės nieks į kautynes nebeįėjo, gal tik totoriai, kurie gal dalyvavo kryžiuočių persekiojime.

Si Kuczynskio koncepcija yra visiškai nepriimtina. Tai fantazijos padaras. Kur gi tuomet logika? Pats Kuczynski rašo, kad laimei, Valrodė, po lietuvių pasitraukimo, nenukreipė visos savo jėgų masės į atvirą lenkų kariuomenės sparną, nes galėjo įvykti katastrofa.

Panagrinėjime trumpai šį kautynių epizodą. Jėgų išdėstymas prieš kautynes jokios paslapties nesudarė. Vytautas ir visa sąjungininkų vadovybė matė kryžiuočių pajėgų išdėstymą. Blogesnis matomumas buvo kryžiuočių, nes sąjungininkų išdėstymą dengė kairiu miške. Iširikiavusios kariuomenės tam tikrą laiką stovėjo viena prieš kitą. Ir štai, prieš Valrodės 17 sunkiai ginkluotų ir šarvuotų vėliavų, statomas tik 20 lietuvių vėliavų (pusė lietuvių kariuomenės pagal Kuczynski), kurios nei šarvais, nei ginklais su kryžiuočiais lygintis negalėjo. Apart to, lietuvių vėliavos buvo mažesnės už kryžiuočių vėliavas. Ar tai nebūtų tikra pražūtis?

Jeigu prileisti, kad iš tikrųjų taip buvo, kaip kad Kuczynskis rašo, tenka padaryti ir atitinkamas išvadas:

1. Iš anksto buvo žinoma, kad Valrodė nesmogs visą savo jėgų masę į atvirą lenkų kariuomenės sparną. Savaimė aišku, kad žinoti nieks negalėjo ir nežinojo.
2. Sąjungininkų kariuomenės vadovybė buvo be jokio patyrimo ir tiek beraštė karo dalykuose, kad nesuprato, ką ji daro.
3. Sąjungininkų kariuomenės vadovybė norėjo kautynes pralaimėti, nes tam sudarė visas sąlygas.

Šitos išvados neturi nei mažiausio pagrindo ir Kuczynskio patiektoji koncepcija yra vispasiška nesąmonė. Aprašant karo veiksmus tam tikrame laikotarpyje, reikia skaitytis su anų laikų taktika ir taip stengtis paaiškinti įvyki. Ten, kur tikrų davinų nėra, reikia griebtis logikos. Logiškai galvojant, galima priėti išvados, kuri aplinkybėmis atitiktų. Anais laikais prisilaukė tam tikrų taktikos dėsnių, su kuriais mes privalome skaitytis, jei norime tam tikrą įvykį suprasti ir paaiškinti. To nedarant — lieka viena išėjis: duoti laisvą fantaziją.

Schemos

Knygoje yra 11 schemų. Dėl jų nieko ypatingo pasakyti negalima. Jos yra per daug detalizuotos, kas verčia manyti, kad jos atitinka daugiau autoriaus skoniui negu tikrovei.

Apskritai, autorius padėjo daug darbo benagrinėdamas šias kautynes. Kaikurie Žalgirio kautynių epizodai nebus niekad tiksliai išaiškinti, nes trūks ta duomenų. Istorija mums jų nepaliko. Tenka griebtis taktikos, karo papročių, logikos. Kuczynski ir tai mažai kreipė dėmesio, per tat davė pilną laisvę fantazijai. Savo pažiūromis Kuczynski yra priešingas daugeliui kitų lenkų istorikų, rašiusių apie Žalgirio kautynes, pvz. gen. M. Kukiel, Laskowski, Lowmianski ir k.

Autorius giria lenkų kariuomenę ir jos vadus. Ji, žinoma,

kovėsi drąsiai ir parodė didelį didvyriškumą, o jos vadai sumanumą. Tačiau daugeliu atvejų perdėda, prirašo nebūtų dalykų, kaip pvz. su naujais karo metodais Jogailai, kas gaidina ir aptemdo didvyriškumo vaizdą. Giria rusus, ypač Smolensko vėliavas ir iš dalies totorius. Tačiau, kai prieina prie lietuvių, gaunasi visai priešingas vaizdas. Nemėgsta.

Kaip ten Kuczynski besistengė sumenkinti lietuvių kariuomenės ir Vytauto vaidmenį Žalgirio kautynėse, jam tai nepavyko.

KARL JASPERO ŠAUKSMAS PRIEŠ NIHILIZMĄ

DR. IGN. URBO NAS, Gary, Ind.

Šių metų rugsėjo mėn. 28 d. vokiečių filosofas Karl Jaspersis gavo Vokietijos Knygos Taikos premiją. Be to, šiais metais Vakarų Europos filosofinė spauda mini jo 75 metų amžiaus sukaktį.

K. Jaspers ir jo filosofija

Kas gi yra tas Karl Jaspers? Tai vienas iš trijų dar gyvų egzistencialinės filosofijos šulų. Heidegger, Sartre ir Karl Jaspers yra tai ir yra tie vadinamojo egzistencializmo gyvieji autoritetai, iš kurių Karl Jaspers mums yra dar įdomus ir tuo, kad labiausiai pabrėžia dvasinį pradą savo filosofijoje.

Karl Jaspers yra ne tik didelių gabumų filosofas, bet jis yra kartu ir psichologas, ir istorikas, ir medicinos daktaras. To

dėl ir jo filosofija eina plačia skale — nuo ontologijos iki psichologijos bei istorijos. Tai rodo ir jo mokslinė biografija. Jis baigęs 1909 m. medicinos mokslus dirba Heidelbergo psichiatrijoje klinikoje. 1916 m. — tampa Heidelbergo universiteto psichologijos profesorium. 1922 m. — tampa pačiame universitete tampa filosofijos profesorium. Nacizmo valdymo metu iš profesoriaus pareigų pašalintas, 1945 m., po karo, vėl grąžintas į un-tą, o nuo 1948 m. persikėlęs į Bazelio universitetą, Šveicarijoje, dėsto filosofiją.

Karl Jaspers yra parašęs nemažai knygų.

Jo filosofiniai veikalai, kaip Philosophie (3 tomai), Von der Wahrheit, Psychologie der Wel-

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS TALKA

Lietuvių Enciklopedijos Administracija skelbia paskutinę Lietuvos Enciklopedijos talką nuo š. m. spalio 15 d. iki 1959 m. balandžio 15 d. Talkos metu naujai L. E. užsiprenumeravusiems bus duodama premijos.

Užsiprenumeravusieji nuo š. m. spalio 15 d. iki gruodžio 15 d. iš leidyklos nemokamai gaus: 1) Vinco Krėvės Raštus — pilną komplektą (komplektą sudaro 6 tomai, kurių trys tomai jau išleisti, ketvirtasis spausdinamas); 2) Lietuvos Žemėlapi ir 3) Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Prenumeratoriai, kurie užsakys nuo š. m. gruodžio 15 d. iki 1959 m. vasario 15 d., gaus pilną Vinco Krėvės Raštų komplektą.

O tie, kurie užsiprenumeruos nuo 1959 m. vasario 15 d. iki pat metų balandžio 15 d., gaus Lietuvos Žemėlapi ir Jono Balio "Lietuvių Dainos Amerikoje".

Jau išėjusius L. E. tomus naujieji prenumeratoriai gaus išsimokėtinai pagedautinomis sąlygomis. Už vėliau išleisimus toms mokama noramlia tvarka.

Lietuvių Enciklopedijos leidimas nėra kiemo nors asmeni-

nis reikalas, o vaisius visų lietuvių sutelktinių pastangų važsūs, dėja, tik laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių. Tad ir nuopelnai atitinkamai priklausosi visiems tiems, kurie bet kuriu būdu prie šio didelio darbo prisideda. Darbas kilnus, nes lietuvių tautos ir valstybės kančios ir vertijos metais, jis skiriamas jos garbei ir pasididžiavimui. Darbas prasmingas, nes skirtas ne tik mokytiis ir praturtinti kiekvieno mūsų žinyną, bet yra būdas ir priemonė išlaikyti lietuvių kalbą ir lietuvybę.

Argi nėra didelis pasididžiavimas prieš laisvas tautas, kad pavergtos tautos vaikai, plačiai pasiskleidę priverstinėje emigracijoje, sutelktinėmis jėgomis sugeba tokį milžinišką darbą padaryti?

Ir Tu, Mielas pavergtos tautos Sūnau ir Dukra, prenuruodamas L. E., esi tų sutelktinių jėgų dalininkas ir Tau, kaip ir visiems bendradarbiams ir talkininkams, priklausys būsimųjų mūsų tautos kartų padėka ir tinkamas įvertinimas.

Laukiame atsiliepiant.
Lietuvių Enciklopedija,
265 C St., So. Boston 27, Mass., U. S. A.

tenschauungen, Allgemeine Psychopathologie ir kit. — yra garšūs filosofijos pasaulyje. Apie Jasperso filosofiją puikiai studiją yra parašęs mūsų filosofas dr. Juozas Girnius, kuris tarp lietuvių bene ir yra geriausias Jasperso filosofijos žinovas ir interpretatorius. Jasperso ontologija yra artima Kanto filosofijos — D.ng an sich sampratai. Kas reiškia — būtis savyje yra nepažįstama, o pažįstame tik atskirus objektus pasaulyje. Niekad nepažįstame pačios būties, nes ji yra nebe objektas, o tik tai, kas gaubia visus objektus. Savo gi egzistencine filosofija — Jaspersas yra artimesnis Kierkegaardui, nes, bandydamas metafiziką pagrįsti morale, remiasi nebe kantiniu kategorinio imperatyvo visuotinumu, o Kierkegaardo religinės tiesos asmeniškumo samprata. Jasperso filosofijoje, gražiu dr. J. Girniaus išsireiškimu, „susiitinka Kantas su Kierkegaardu.“

Pažudusios sąžinės šauksmas

Bet šį kartą mums yra įdomu gal netiek pats Karl Jaspers ir jo ontologija, kiek jo dvi istoriškai-filosofinės knygos: Ursprung und Ziel der Geschichte (Istorijos kilmė ir tikslas) ir Der philosophische Glaube — filosofinis tikėjimas. Dėl šių knygų Jaspersas Europoje yra vadinamas Sąžinės šauksmu. Ko kias gi mintis jis čia kelia ir prieš ką ta „filosofinė sąžinė“ šaukia? Ji šaukia prieš nihilizmą ir už sugrąžinimą dvasiniam pradui pažarbos bei tinkamam vietas šių dienų moksle ir gyvenime.

Karl Jaspers nurodo minties ir mokslo autoritetus — švyturius istorijoje, kuriais jis pats remiasi ir, jo manymu, turėtų visa žmonija remtis ir išminties iš jų sentis. Kas gi jie? Tai — Senojo Įstatymo pranašai, Jėzus Kristus, Indijos išminčiai, Sokratas, Platonas ir Kantas, kurį Jaspersas vadina „filosofu par excellence“. Jie tai ir yra išminties pradžia ir atrama. Be šių Jaspersas gerbia ir Kierkegaardą su Nietzsche, kurie, pasak jo, yra modernieji pranašai, išpranašavę mūsų laikų dvasinės katastrofos galimybes.

Jaspersas mokslą ir techninę charakterizuoja kaip mūsų laikų didžiausias dvasines jėgas, kuriose kartu glūdi daug galimybių ir daug pavojų. Dėl to jis ir apeliuoja į mokslininkus ir visus vadovaujančiuosius — šiose demoniškos jėgos atnaujinti jų pirmpradinį dvasinį pradą. Jis šaukia: grįžti iš nihilizmo į filosofinį tikėjimą, nes „tikėjimas žmogumi remiasi tikėjimu į Dievybę, per kurią žmogus yra“.

Šis Karl Jasperso šauksmas ir „filosofinės sąžinės“ pabudimas, mūsų dienoje yra labai charakteringas ir įdomus. Kaip žinome, dar šio amžiaus pradžioje nihilizmas triumfavo universitetų katedrose ir skelbėsi esąs moderniausias filosofinis žodis ir paskutinis mokslo atsakymas. Bet štai jau šio amžiaus viduryje, tame pačiame nihilizme išaukę mokiniai pasuko prieš jį patį, kreipdami šių dienų filosofiją dvasine kryptimi, nežūrint slavėdandio pasaulyje materializmo.

CITYWIDE TV SERVICE CALLS \$3.00
LOW-COST PICTURE TUBES
12" — \$9.00 20" — \$16.50 16" — \$13.00 21" — \$17.00
• Loaner Service • Qualified TV & Radio Technicians • Fast Service
TELCO TV, 2408 West 63rd St. GR 6-4033, HE 4-4884

NOW OPEN - NILES JEWELERS
JEWELRY GIFT CENTER
Gifts • Diamonds • Clocks & Watches. Expert Watch & Jewelry Repair. Come in for a free Watch timing check. Guaranteed Watch Repairing.
7536 Milwaukee (Across from Jewel) Free Parking. Ph. SP 4-6622

DAGMAR PRANESAME ATIDARYMA NAUJOS KAILINIŲ KRAUTUVĖ!
FURS
(Oscar Kraizinger)
Ekspertiskas darbas. 100% garantuota. Nemokami apskaitavimai.
2706 S. Ridgeland Ave. Berwyn — Pioneer 9-3083

SKOLINK IS STANDARD
UZ ŽEMESNŲ NUOŠIMTŲ
TAUPLYK PAS STANDARD
Stipriausioji Chicago Bendrovė
Turtas \$60,000,000.00
Atsargos Fondas \$5,700,000.00
Chartered and Supervised by the U. S. Government
JUSTIN MACKIEWICH, Prez.
DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 v. ryto iki 4 val. po pietų. Keturtdieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiadieniais visai neatidaro.
STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4102 ARCHER AVE. CHICAGO, ILL. 60631

Rašytojas Andre Malraux

Jo vizijos ir politika

J. DAINAUSKAS, Prancūzija

Neseniai įvykusių įstojamųjų egzaminų į mergaičių Ecole de Sevres metu, kaip prancūzų klasikinės literatūros tema, buvo duota nagrinėti tekstas... ne Pascalio ar Stendalio parašytas, bet... Andre Malraux. Tai buvo dar prieš permant jam vadovauti informacijų darbui de Gaulle ministrų kabinete! Tas "klasikas", kurio kūryba, greta Valery bei Gide, kaip tik šiomis dienomis pasirodė Pleiade leidinių serijoje, vėl padarė šuoį nuo literatūros į politinį "balną". Malraux esanti tiek daugiaplokštė asmenybė, jog ir gerai jį pažįstas žmogus nuolat stebisi. Malraux, kaip jau buvo dar prieš permant jam vadovauti informacijų darbui de Gaulle ministrų kabinete! Tas "klasikas", kurio kūryba, greta Valery bei Gide, kaip tik šiomis dienomis pasirodė Pleiade leidinių serijoje, vėl padarė šuoį nuo literatūros į politinį "balną". Malraux esanti tiek daugiaplokštė asmenybė, jog ir gerai jį pažįstas žmogus nuolat stebisi. Malraux, kaip jau buvo dar prieš permant jam vadovauti informacijų darbui de Gaulle ministrų kabinete!

varuoti), tai pavieniams asmenims, taip ir masėms padarė didžiausios įtakos. Nė Sartre, nė Camus (kurį Malraux kaip tik įvedė pas savo leidėją Gallimard), be šito pionieriaus visiškai nebūtų buvę tuo, kuo jie dabar yra. Esminiai suformulavimai, kurie vėliau tapo madingi pas egzistencialistus ir absurdistų teoriją, jau yra jo vienam ankstyvesnių rašinių: La tentation de l'Occident.

Meno enciklopedija

Prisidėjęs prie de Gaulle sąjūdžio Malraux nuo 1947 metų buvo pasidaręs ir "liaudies tribunū". Jis tada Žiemos vėlo-drome bei kitose Paryžiaus ar provincijos didžiulėse salėse savo vizijomis, savo balsu, savo judėjimais, savo sukoncentruotu transu sugebėdavo tiesiog pavergti klausytojus. Tada de Gaulle sąjūdis paskendo parlamentarizme, ir Malraux vėl labiau pašventė savo Musee Imaginaire. Greta savo paties knygų, kurioms jis peržiūrėdavo dešimtis tūkstančių iliustracijų, dažnai dirbdamas į parą po šešiolika valandų, jis dar parengė ir Meno enciklopediją, apimančią daug tomų. Neabejojama, jog jis nenoriai nuo to, taip ilgai ruošiamo darbo, atitraukė, kai jį pasiekė de Gaulle pakvietimas. Jis paklausė to pakvietimo ne dėl garbės, bet dėl draugystės ir iš pareigos.

Dr. Werner von Braun

Armijos vyriausias raketų specialistas (kairėje) su sprausninių įtaisų laboratorijos direktoriumi dr. W. Pickeringu. Dr. Braun rankose laiko modelį raketos Juno II, kuri neįstengė pasiekti Mėnulio artumos, nes neturėjo reikiamo greičio.

Archeologas, ekspedicijų dalyvis

Iki to laiko Malraux jau buvo žinomas kaip archeologas (Kambodžoje), kaip tyrinėjamųjų ekspedicijos dalyvis ir sensacijų reporteris (bandė išlėktu, drauge su vėlesniu ministru Corniglion Molinier, atrasti Sabos karalystę), kaip revoliucionierius ir agitatorius Kinijoje, kaip pirmininkas ir oratorius daugelio antifašistinių kongresų Paryžiuje, Berlyne, Maskvoje ir kaip organizatorių aviacijos Ispanijos respublikoje pilietišio karo metu (dar prieš Tarptautinės brigados atsidarimą). Jau tada jis buvo drąsus, agresyvus ir savo veiklumu tarnaujantis pavyzdžiu visiems "užsiangažavusiems" rašytojams. Savo veikluose ir savo nuostabiame filme (Sierra de Teruel) tuos savo "patyrimus" jis sugebėjo puikiai suformuluoti, pavaizduoti. Vokiečių okupacijos metu jis, iki šiol grynai internacionalistinės kovos dalyvis, pirmą kartą susidūrė su savojo krašto nelaimėmis. Jis dirbo su anglų žvalgyba, po to, kaip "pulkininkas Berger", su "slaptąja kariuomene". Buvo patekęs į vokiečių nelaisvę (joje abu jaunesnieji broliai žuvo kovodami su vokiečiais ir jis, po to, kai jojo paties žmona žuvo katastrofoje, vedė savo brolio Rolando našlę, žinomą pianistę). Kaip "pulkininkas Berger" jis sutiko generolą de Gaulle (kurį jis pats 1940 metais buvo išvadinęs reacionieriumi) Elzase. Iš to susitikimo pasidarė artimi "ištikimybės" ryšiai.

I meno istoriją

Iam tikra prasme savo antroje literatūrinėje karjeroje Malraux su nepaprastu stropumu įsigrėžė į meno istoriją. Čia jis visą žmonijos meną, savo Musee Imaginaire leidiniuose, pavaizdavo kaip savo rūšies metafizinis "nuotykius", kas-kart vis pateikdamas apakinančius, žėrinčius ir patraukiančius suformulavimus, kurie yra labiau panašūs į žaibo žybtelėjimo apšvietimus nei į vispasiškus apšvietimus, paaiškinimus. Greta to, jojo vizijos, iki pat meno esmės gelmių siekiančios ir drauge visus žavinčios ir pavergiančios, šimtams tūkstančių skaitytojų davė itin gilų supratimą meno gyvumo bei dramatiškumo. Malraux, visad pats vienas ir visad avangarde, jau nuo pat pirmojo savo pasisėkimo, pripažinimo jam Prix Goncourt už veikalą La Voie Royale — Karalių kelias (atsiminimai iš ekspedicijos, kurioje jis už šven tyklos apgrobimą buvo patekęs į kalėjimą, kas gal geriausiai parodo, kaip pas jį pažinimo noras net smurto nebijo pa-

Kultūrinės vizijos

Kai Malraux buvo klausiamas apie tai, ką jis, buvęs revoliucio-

KOL JŪS GYVENSITE

Jūs gausite patikimas ir geras "Annuity Plan" pajamas. Jei Jūs investuosite savo santaupas į mūsų S. V. D. Jūs taip pat dalyvausite didžiuliuose mūsų darbuose ir padėsite išmoksinti kunigus bei brolius mūsų darbams. Čia kartu yra ir dvasinis investavimas, nes aukotojas prisideda prie Kristaus mokslo skelbimo toliumoje kraštuose. Taip pat yra ir tam tikri taksų patogumai. Ilgalais paminklas bei atminimas Mišiose ir maldose. Rašykite dėl nemokamų informacijų.

Society of The Divine Word

Dept. L. C. TECHNICAL, ILL. Annuity Dept.

MARQUETTE RECORD SHOP

Latest Popular Hits Featuring "Lithuanian Songs & Dances". L. P. Album only \$4.98. 16 Folk Songs & Dances. Complete selection of High Fidelity Records. 3215 W. 63rd St., Phone: He-4-6266

ICE SKATING RINK

that can be set up in a jiffy! 20 ft. diameter | 12 ft. diameter \$10.95 | \$7.95 Made of Seamless heavy Gauge Polyethylene with durable framing material. (Just fill with water and let it freeze.) Ideal for back yard. Will give young and old loads of fun all Winter long. Sent Postpaid. (Dealers inquiries invited) PLASTIC SUPPLY, Lyman 2, Neb.

ADOMAS VAITKEVIČIUS

Anglių ir Alyvos Pardavimas Telef Republic 7-5803

AMERLIT SUPPLIES CO.

Gift Parcel Service 2221 WEST CERMAK RD. Chicago 8, Ill. Tel. CL 4-4273 Stasys Grubliauskas, Ved

ATLAS FUEL Co.

ATSTOVAS 4919 So. Paulina Street Telef. PProspect 6-7960

ARTHRTIS - RHEUMATISM

Si nauja kombinacija. AMERPOL, skubiai polengvina sąnarių uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumažina skaudančių raumenų sutinimą, kurį sukelia arthrits ir rheumatizmas. Mostis 98c; Tabletės \$3.50, pas jūsų vaistininką

cionierius, matas konservatyvia talitariniai, kad naujajį Gullime de Gaulle, Malraux, berods, atsakęs, jog "tai esąs vienintelis žmogus, kuris mane užimponavo" ir taip sakydamas jis manęs, jog de Gaulle jį ir nustebindavęs ir įtikindavęs. Panaudodamas savo vaizdinę kalbą jis galėtų pasakyti, jog: "De Gaulle — tai Cezanne", turėdamas galvoje, kad Cezanne esąs priešingybė impresionizmui, tiksliai geometrinė struktūra.

Tačiau ką tai reiškia kalbant politinėms sąvokoms? Didžiuliams kultūrinėms vizijoms, kuriose Malraux gyvena, kokios tai ten "mažosios Europos" ūkinis atstatymas esąs tokiu menkiekiu, jog jo manymu neverta apie tai ir kalbėti. Jis pasakys, kalbėkime geriau apie būsimą "Atlantišką civilizaciją", apie Prancūzijos rolę toje ateities kultūroje. Kovotojas už Ispaniją bei Kiniją atradęs savo paties tautą, tačiau jam labiau patinka ją matyti jos "ateities vizijoje", ne kasdieniškuo smulkmenose. Jie abu — ir de Gaulle ir Malraux — gyvena vizijomis, kurios mieliausiai tuos pilkus kasdieniškus peršoktų, net nematytų.

Hilaire Belloc laiškai

Macmillan leidykla neseniai išleido rankinius Hilaire Belloc laiškus, redaguotus Roberto Speaight ir pavadintus Letters from Hilaire Belloc; 313 pusl., kaina \$6.

SEASONS GREETINGS

ROBERT E. CONRAD SCHOOL OF DANCING

1315 N. Greenview Ave. CHICAGO, ILL. • Ballet • Tap • Toe • Character • Acrobatic • Modern • Jazz • Rhythm • Ball Room For children — Age 3-16 years No contract to sign Phone Humboldt 6-5162

DR. PEASE DENTAL LABORATORIES, INC.

3321 S. Halsted St., Tel. CL 4-5665 Iki Kalėdų atdara nuo 9-9 v. v. Sekmad. nuo 12-9 v. v.

LIETUVA FAMILY LOAN AGENCY

3153 S. Halsted St. Tel. DAnube 6-3859

BRIDGEPORTE

3331 South Halsted Street, veikia ATIDARYTA NAUJA LIETUVIŠKA VALGYKLA (LITHUANIAN RESTAURANT) G. ir Č. PETRONIAI, Savininkai

PASKOLOS PIRKIMUI NAMŲ

nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais atmokėjimais. Nuošimčiai nuo 4 1/2% iki 6%. Taupytojams mokame augstus dividendus. Indėliai aprausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:

Pirmadienias, antradienis, penktadienis ir šeštadienis 9 v. r. iki 4:30 p. p. Trečiadieniais uždaryta visa diena. Ketvirtadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak.

DOVANOS VISIEMS!

• Stereophonic Plokštelės • Tranzistoriniai Radijai • Dovanos • Tape Recorders • Importuoti Hi-Fi's • Phonographai

TV - RADIJAI - PLOKŠTELĖS - HI-FI'S

FRANK'S

TELEVISION & RADIO, INC. SALES AND SERVICE SAV. PR. KERSIS, P. ENDEZELIS, J. BENDORAITIS 3240 S. HALSTED STREET TEL. CA 5-7252

ANNOUNCING THE OPENING OF A NURSERY SCHOOL THE JUNIOR HALL 36 S. WOLF, NORTHLAKE FI 3-8228 • New fireproof building • Equipped with modern facilities • Children aged 2 to 6 • Full or half day or after school care • State Approved • \$12.50 per week for first 50 registrants. OPEN HOUSE SAT. & SUNDAY 1 TO 5 P. M.

STEIN TEXTILE CO.

Kalėdų Švenčių ir Naujųjų Metų proga sveikina savo gausius klientus draugus ir pažįstamus. Kiekvienas, atsilankęs Kalėdų Švenčių laikotarpiu, gaus ypatingą dovaną, kad ir nieko nepirkęs.

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE 1 blokas į rytus nuo Halsted St. 1/2 bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atdara 6 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. Uždaryta pirmadieniais. Tel. Monroe 6-8152. FREE PARKING. kitoje pusėje gatvės.

DR. PEASE DENTAL LABORATORIES, INC.

3321 S. Halsted St., Tel. CL 4-5665 Iki Kalėdų atdara nuo 9-9 v. v. Sekmad. nuo 12-9 v. v.

NAUJOS PLASTIKINĖS DANTŲ PLOKŠTELĖS

PAGAMINAMOS PAGAL JŪSŲ SENAMAS PER VIENĄ DIENĄ. Jei Jūsų senosios plokštelės gerai tinka, galima padaryti jų duplikatą iš naujos medžiagos ir Jums grąžinti oro pastu — \$5.00 ir daugiau. Pataisomos dalinės plokštelės. Įdedami dantys. Naujos plokštelės, ir tūteliai. Visas atliktas darbas siunčiamas C.O.D. oro pastu. Atsiųskite savo dantų plokštelę apskaičiavimams. DR. PEASE DENTAL LABORATORIES, INC. 250 Fox Theatre Bldg., Phoenix, Ariz.

NAUJA MAISTO-MĖSOS KRAUTUVĖ

VOSYLIUS FOOD MART 2433 West 69th Str. Tel. PProspect 8-9129 Svaježią mėšą pasienkate iš šaldytuvo lentynų, kokias jums tinka. Vosylius gamybos pagarsėjusios dešros (lietuviško skonio), skilandžiai ir kiti mėsos gaminiai. Importuoti iš Europos delikatesai, šokoladas, saldainiai ir kiti gaminiai. Džiovinti baravykai iš Lietuvos ir vietos mairinuoti grybai nebrangios kainomis. Didesnius užsakymus pristatome į namus. Atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro. Sekmad. nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p.

BRIDGEPORTE

3331 South Halsted Street, veikia ATIDARYTA NAUJA LIETUVIŠKA VALGYKLA (LITHUANIAN RESTAURANT) G. ir Č. PETRONIAI, Savininkai

PASKOLOS PIRKIMUI NAMŲ

nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais atmokėjimais. Nuošimčiai nuo 4 1/2% iki 6%. Taupytojams mokame augstus dividendus. Indėliai aprausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:

Pirmadienias, antradienis, penktadienis ir šeštadienis 9 v. r. iki 4:30 p. p. Trečiadieniais uždaryta visa diena. Ketvirtadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak.

DOVANOS VISIEMS!

• Stereophonic Plokštelės • Tranzistoriniai Radijai • Dovanos • Tape Recorders • Importuoti Hi-Fi's • Phonographai

TV - RADIJAI - PLOKŠTELĖS - HI-FI'S

FRANK'S

TELEVISION & RADIO, INC. SALES AND SERVICE SAV. PR. KERSIS, P. ENDEZELIS, J. BENDORAITIS 3240 S. HALSTED STREET TEL. CA 5-7252

ANNOUNCING THE OPENING OF A NURSERY SCHOOL THE JUNIOR HALL 36 S. WOLF, NORTHLAKE FI 3-8228 • New fireproof building • Equipped with modern facilities • Children aged 2 to 6 • Full or half day or after school care • State Approved • \$12.50 per week for first 50 registrants. OPEN HOUSE SAT. & SUNDAY 1 TO 5 P. M.

STEIN TEXTILE CO.

Kalėdų Švenčių ir Naujųjų Metų proga sveikina savo gausius klientus draugus ir pažįstamus. Kiekvienas, atsilankęs Kalėdų Švenčių laikotarpiu, gaus ypatingą dovaną, kad ir nieko nepirkęs.

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE 1 blokas į rytus nuo Halsted St. 1/2 bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atdara 6 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. Uždaryta pirmadieniais. Tel. Monroe 6-8152. FREE PARKING. kitoje pusėje gatvės.

DR. PEASE DENTAL LABORATORIES, INC.

3321 S. Halsted St., Tel. CL 4-5665 Iki Kalėdų atdara nuo 9-9 v. v. Sekmad. nuo 12-9 v. v.

NAUJOS PLASTIKINĖS DANTŲ PLOKŠTELĖS

PAGAMINAMOS PAGAL JŪSŲ SENAMAS PER VIENĄ DIENĄ. Jei Jūsų senosios plokštelės gerai tinka, galima padaryti jų duplikatą iš naujos medžiagos ir Jums grąžinti oro pastu — \$5.00 ir daugiau. Pataisomos dalinės plokštelės. Įdedami dantys. Naujos plokštelės, ir tūteliai. Visas atliktas darbas siunčiamas C.O.D. oro pastu. Atsiųskite savo dantų plokštelę apskaičiavimams. DR. PEASE DENTAL LABORATORIES, INC. 250 Fox Theatre Bldg., Phoenix, Ariz.

NAUJA MAISTO-MĖSOS KRAUTUVĖ

VOSYLIUS FOOD MART 2433 West 69th Str. Tel. PProspect 8-9129 Svaježią mėšą pasienkate iš šaldytuvo lentynų, kokias jums tinka. Vosylius gamybos pagarsėjusios dešros (lietuviško skonio), skilandžiai ir kiti mėsos gaminiai. Importuoti iš Europos delikatesai, šokoladas, saldainiai ir kiti gaminiai. Džiovinti baravykai iš Lietuvos ir vietos mairinuoti grybai nebrangios kainomis. Didesnius užsakymus pristatome į namus. Atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 9 val. vakaro. Sekmad. nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p.

BRIDGEPORTE

3331 South Halsted Street, veikia ATIDARYTA NAUJA LIETUVIŠKA VALGYKLA (LITHUANIAN RESTAURANT) G. ir Č. PETRONIAI, Savininkai

PASKOLOS PIRKIMUI NAMŲ

nuo 1 metų iki 20 metų, lengvais mėnesiniais atmokėjimais. Nuošimčiai nuo 4 1/2% iki 6%. Taupytojams mokame augstus dividendus. Indėliai aprausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:

Pirmadienias, antradienis, penktadienis ir šeštadienis 9 v. r. iki 4:30 p. p. Trečiadieniais uždaryta visa diena. Ketvirtadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak.

DOVANOS VISIEMS!

• Stereophonic Plokštelės • Tranzistoriniai Radijai • Dovanos • Tape Recorders • Importuoti Hi-Fi's • Phonographai

TV - RADIJAI - PLOKŠTELĖS - HI-FI'S

FRANK'S

TELEVISION & RADIO, INC. SALES AND SERVICE SAV. PR. KERSIS, P. ENDEZELIS, J. BENDORAITIS 3240 S. HALSTED STREET TEL. CA 5-7252

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Telefonas: MAymarket 1-2028

VISI KVIEČIAMI SUTIKTI NAUJUOSIUS METUS JAUKIOJ APLINKOJ IR LINKSMOJ NUOTAIKOJ!

Gruodžio 31 d. 9:30 val. Keymen's Klubo Marine balių salėje, 4711-21 West Madison St., ATEITININKŲ RUOŠIAMAME

NAUJUŲ METŲ SUTIKIME!

Gausus baras, turtingas bufetas, vidurnaktinio šampanas, meninė programa. MUZIKO BR. JONUŠO ORKESTRAS

Staliukai užsakomi pas: Manigirdą Motekaitį, 714 West 30 Street. Telefonas Victory 2-4324

Antinuosmūko kooperatyvas

DONATAS BIELSKUS, Chicago

Kas yra Amerikos Lietuvių bendruomenės Kultūros fondas? Yra pagalbiniš Amerikos Lietuvių bendruomenės organas skatinanti ir remti Lietuvių tautinę kultūrą.

Iš pirmo žvilgsnio atrodytu, kad šie uždaviniai yra specifiniai ne vien Kultūros fondui, bet visai Lietuvių bendruomenės veiklai.

Mokslas vardu Aleksandras

Paziūrėkime, kokią veiklos sritį sau prisiskiria pats KF organas. 1957.12.20 ALB biuletenyje buvo minimi šie planuojami (ar atlikti) darbai: 4 knygelės jaunimui, jaunimo savi-veiklos biuletenis, prof. V. Biržiškos lietuvių literatūros istorinis veikalas Aleksandras ir bibliografinis biuletenis Knygų Lentyna.

Aleksandras ir Knygų Lentyna

priklauso liuanistinio mokslo sričiai, knygos jaunimui ir savi-veiklos biuletenis skirtini švietimui. Meno sritis aplenkta. 1957.8.31-1958.7.1 laikotarpio KF apyskaitoje (išsp. ALB 14 nr.) 85% visų išlaidų skirti Aleksandryno leidimui. Nemimos minėtų 4 jaunimo knygų, saviveiklos biuletenio ir Knygų Lentynos pozicijos. Tokiomis sritimis ribojasi buvusios KF valdybos veikla.

Propaganda pavarde kultūra

1958.9.16 buvo patvirtinta nauja KF valdyba. Naujosios valdybos sąmata 1958-1961 metais lėšas pramato skirstyti tokiu santykiu: liuanistinio mokslo sričiai — 27-30%, meno kūrybai — 3-9%, švietimui — 27-28%, tautinės propagandos reikalams — 23-30%. Taigi, KF numato savo veiklą išplėsti į dvi naujas darbo sritis: švietimą ir tautinę propagandą, kurioms kartu pramato skirti daugiau pusės sąmatos lėšų. Suprantama, jei organas sklandžiai ir sėkmingai veiks savo tiesioginėje srityje, atliekamą laiką ir lėšas skiria naujoms, nors jam nepavestoms, bet apleistoms sritims. Deja, liuanistinio meno ir mokslo srityje dar daug kūrinių laukia leidėjų, rėmėjų ir vartotojų. Pavyzdžiui, muzikos plokštelių katalogas (pvz. Schwann) nerado nė vieno lietuvių kompozitoriaus veikalų. Atrodo, kad lietuviai tokių kūrinių neturėtų. O parašytų veikalų esama: Šių metų pradžioje jų sąrašą liuanistiniuose dienraščiuose ir savaitraščiuose yra skelbęs Iz. Vasyliūnas.

Literatūros ir kitokių premijų skyrimas ir jo procedūra kol kas priklauso ne nuo KF iniciatyvos, bet nuo lietuvių profesionalų ar laikraščių spontaniškų mostų. Liuanistinių mokslų veikalų leidimą ir finansavimą apibūdina kas antri metai skiriama premija už veikalus, kuriems, deja, neatsiranda leidėjų. Privati iniciatyva daugiau neįstengia. Jai ir už tai garbė. Rugsėjo 23 paskelbtame ALB centro valdybos žodyje sakoma, kad "dvasiniams saitams su Tėvyne išlaikyti bus stengiamasi tinkama forma užsienio lietuviui pristatyti krašte likusių lietuvių kūrybos laimėjimus." Spalio 12 KF sąmatoje 1958-61 metams šiai pozicijai lėšos neįfigūruoja.

Sudarymas KF statutui perredaguoti komisijos iš CV pirmininko, CV nario kultūriniais reikalams ir nario švietimui, rodo tendenciją Kultūros fondui priskirti bent dalį švietimo reikalų. Šis spėjimas sutampa su KF valdybos sąmatos praplėtimu švietimo pozicija.

Apie ketvirtadalį lėšų KF sąmatoje pramato skirti tautinės propagandos reikalui. Neabejotinas jos reikalingumas lietuvių gyvenime, lyg versle reklamos. Šis sektorius ribojasi vie tomis su švietimu, kairur su pramogomis, dar kitur su lietuviškumo reklama svetimųjų tarpe. Kyla klausimas, ar kairurie šios srities darbai nebūtų galimi atlikti jiems labiau tiesioginių organų. Ar ši sritis tikrai verta 25% visos sąmatos?

Ar šiame straipsnyje toliau minimų pagrindinių kultūros uždavinių atlikimas nepasitarnaus lietuviškumo propagandai ir sąmoninimui labiau negu pati propaganda?

Koks pramatorijų skaičius yra realus? Skaičius 500 bent pradžioje (su Kanados pa-

išaugti ne į kokią pašalpinę organizaciją, o į kooperacinio tipo instituciją. Praslinkus dvejim metams po Kultūros kongreso normalaus lėšų telkimo būdo — pramatorius — labai pasigendame. Jis turėtų sudaryti bent pusę visų pajamų.

Pažvelgus į dabartinę 1958-61 metų KF sąmatą, neatrodo, kad čia būtų galima plačiau pritaikinti pramatorius principą. Gi jo netaikant, pasikliaujant aukomis ir kitais paraminiais būdais, vargu ar pavyktų suteikti kasmet po 10,000 dolerių. Taigi, geriau būtų atsakyti nuo kairurių pozicijų, ypač tų, kurios atstovauja lokalinis ar dalinius interesus. Koncentravimasis ties esminiais kultūros srities reikalais palengvintų išpildyti užsibrėžtą sąmatą. Gi įtraukiant į veiklos programą daugiau pramatorius kelio leidžiamų kūrinių, galėtume tikėtis ir daugiau paramos aukomis. Aukais būtų galima telkti ne tik atskirai, bet ir į pramatoratą įjungiant. Žinoma, ne ta prasme, kaip 1957-58 metais: sumokėję kasmet po 25 dol., turėję gauti KF leidinius 2-3 dol. vertės. Suorganizuojus gerą pramatorijų branduolį, pakiltų ir visos Lietuvių bendruomenės prestižas, kartu ir išplauks, kurių dalis tektų Kultūros fondui.

Intelligentai dviasioje ir literatūroje

Pradinė Kultūros fondo veiklos problema būtų sudaryti minimalią, bet esminių reikalų veiklos programą, kurią pajėgtų finansuoti pramatorijų branduolys. Atsiradus daugiau pramatorijų arba nematant pašalinės paramos, programa savaime prasiplystų.

Koks pramatorijų skaičius yra realus? Skaičius 500 bent pradžioje (su Kanados pa-

Kanarėlės metodas

Kaip KF lėšos buvo telkiamos KF darbams iki šiol? Neturint ilgesnio laikotarpio KF apyskaitos, pasitenkimsime 1957.8.31-1958.7.1 finansinės veiklos duomenimis. Per tuos metus gauta 632.00 dol. aukų (27% visų pajamų), organizacijų pramoginio mokesčio 115.20 dol. (5%), paramos iš CV — 1494.50 dol. (67%). Kairuriams KF leidiniams 1957 m. buvo renkama pramatorata, tačiau apyskaitoje ši pozicija nerandama. Galbūt ji suplaktą su aukomis? Pirmajame kultūros kongrese Chicagoje 1956 metais dr. Juozas Girnius išreiškė viltį, kad "Kultūros fondas stengsis

AR JAU TUREJOTE

pilną apšildymo sistemos suderinimą (tune-up). Informacijos prašom skambinti dar šiandien — VAn Buren 6-3858 24 val. Oil Burner aptarnavimas.

YOUNG'S HEATING SERVICE

20% DISCOUNT už stogo dengimą. Joks darbas nėra per mažas nei per didelis. Atliekame visokių stogų darbus — mažus pataisymus ir pilną dengimą.

J. J. GARGOL & SON ROOFING Fully Bonded & Insured 2613 W. 15th St. RÖckwell 2-2339

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS

Didelis pasirinkimas medžiagų, skarelų ir odų žemomis kainomis. Taip pat supakuojami ir persiunčiami Jūsų atnešti daiktai. Patarnavimas greitas ir sąžiningas. Darbo valandos nuo 9 iki 6.

E. V. ZUKAUSKAS MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE 2439 West 69 St. Tel. WA 5-2737

Jonas Byanskas

Neseniai atšventė savo muzikinę veiklos 50 m. sukaktį. Yra gimęs 1894 m. Chicagoje. Baigęs Armour institutą bakalaureato laipsniu, kaip inžinierius mechanikas nuo 1921 m. dirbo Western Electric bendrovėje Chicagoje. Muzikos studijas išėjęs Chicago Muzikos mokykloje, gavo mokytojo teises. Lietuvių muzikinėje veikloje pradėjo reikštis 1907 m. kaip pianistas ir akomponiatorius. Artimas Miko Petrausko bendradarbis. Per 20 metų (1933-1953) vadovavo Birusės chorui, pastatydamas eilę operėjų, kaip M. Petrausko Egle, St. Simkaus Čigonus, Offenbacho Pericolą, D. Andriulio Viengungius, M. Petrausko Šienapūtę ir kt. Yra sukūręs lietuviškų ir angliškų dainų.

galba) būtų pasiekiamas. Net ir atsargiai galvodamas jis neabejojo. Lietuvių enciklopedija turi 4000 pramatorijų, LB-nė Jungtinės Valstybės turėti apie tiek pat registruotų narių. Žinoma, ir čia Mahometas eitų pas kalną, ne priešingai. Jeigu norėsimė ir antraisiais metais išlaikyti ar praplėsti pramatorijų skaičių, KF turės gerokai pasirūpinti savo veiklos lygiu.

(Nukelta į 6 psl.)

THE ORDER OF SAINT AUGUSTINE Serving the Lord for Fifteen Centuries as Teachers • Parish Priests • Missionaries For information write: DIRECTOR OF VOCATIONS TOLENTINE HALL Olympia Fields, Ill. or SAINT MONICA'S NOVITIATE Oconomowoc, Wisconsin

PASIRUOŠKIT KALĖDŲ ŠVENTĖMS!

Moderniai atremontuotose patalpose rasite didžiausį pasirinkimą modern. baldų, T.V. ir Radio aparatų, ir kitų namams reikmenų. PIRKE UŽ \$100.00 AR DAUGIAU GAUS DYKAI KALAKUTĄ!

ROOSEVELT FURNITURE Co.

F. A. Raudonis ir N. Bertulis, savininkai 2310 W. Roosevelt Rd., Tel. SEley 3-4711 Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

KAZYS ČESNAUSKAS

12116 So. 93rd Ave. PALOS PARK, ILL. Telef. Gibson 8-4988

Generalinis kontraktorius naujų namų statybai, įvairiems remontams ir namų pertvarkymams. Turime didelį patirtį namų statyboje. Patys atliekame cemento ir medžio darbus. Apkainavimai nemokami.

Duona į įvairias skonin-gas bulkutes kepa

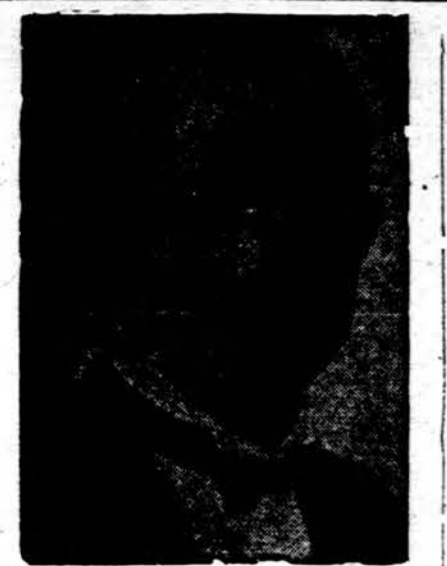
BRUNO'S KEPYKLA 3339-41 S. Lituania Ave. Pristatomė į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčiamė į visus artimuosius miestus. Tel. Cliffside 4-6876

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų. 2448 WEST 63RD STREET Telef. PR 8-0833 ir PR 8-0834

NARIAI LIETUVIŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO B-VIŲ LYGOS

Kuriose Kiekvienos Sutaupos Yra Apdraustos iki \$10,000.00 — ir Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui Lengvomis Sąlygomis

Jonas Byanskas

Neseniai atšventė savo muzikinę veiklos 50 m. sukaktį. Yra gimęs 1894 m. Chicagoje. Baigęs Armour institutą bakalaureato laipsniu, kaip inžinierius mechanikas nuo 1921 m. dirbo Western Electric bendrovėje Chicagoje. Muzikos studijas išėjęs Chicago Muzikos mokykloje, gavo mokytojo teises. Lietuvių muzikinėje veikloje pradėjo reikštis 1907 m. kaip pianistas ir akomponiatorius. Artimas Miko Petrausko bendradarbis. Per 20 metų (1933-1953) vadovavo Birusės chorui, pastatydamas eilę operėjų, kaip M. Petrausko Egle, St. Simkaus Čigonus, Offenbacho Pericolą, D. Andriulio Viengungius, M. Petrausko Šienapūtę ir kt. Yra sukūręs lietuviškų ir angliškų dainų.

galba) būtų pasiekiamas. Net ir atsargiai galvodamas jis neabejojo. Lietuvių enciklopedija turi 4000 pramatorijų, LB-nė Jungtinės Valstybės turėti apie tiek pat registruotų narių. Žinoma, ir čia Mahometas eitų pas kalną, ne priešingai. Jeigu norėsimė ir antraisiais metais išlaikyti ar praplėsti pramatorijų skaičių, KF turės gerokai pasirūpinti savo veiklos lygiu.

(Nukelta į 6 psl.)

THE ORDER OF SAINT AUGUSTINE Serving the Lord for Fifteen Centuries as Teachers • Parish Priests • Missionaries For information write: DIRECTOR OF VOCATIONS TOLENTINE HALL Olympia Fields, Ill. or SAINT MONICA'S NOVITIATE Oconomowoc, Wisconsin

PASIRUOŠKIT KALĖDŲ ŠVENTĖMS!

Moderniai atremontuotose patalpose rasite didžiausį pasirinkimą modern. baldų, T.V. ir Radio aparatų, ir kitų namams reikmenų. PIRKE UŽ \$100.00 AR DAUGIAU GAUS DYKAI KALAKUTĄ!

ROOSEVELT FURNITURE Co.

F. A. Raudonis ir N. Bertulis, savininkai 2310 W. Roosevelt Rd., Tel. SEley 3-4711 Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

KAZYS ČESNAUSKAS

12116 So. 93rd Ave. PALOS PARK, ILL. Telef. Gibson 8-4988

Generalinis kontraktorius naujų namų statybai, įvairiems remontams ir namų pertvarkymams. Turime didelį patirtį namų statyboje. Patys atliekame cemento ir medžio darbus. Apkainavimai nemokami.

Duona į įvairias skonin-gas bulkutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA 3339-41 S. Lituania Ave. Pristatomė į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčiamė į visus artimuosius miestus. Tel. Cliffside 4-6876

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų. 2448 WEST 63RD STREET Telef. PR 8-0833 ir PR 8-0834

NARIAI LIETUVIŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO B-VIŲ LYGOS

Kuriose Kiekvienos Sutaupos Yra Apdraustos iki \$10,000.00 — ir Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui Lengvomis Sąlygomis

Kokie kūriniai turėtų būti į minimalią metinę KF programą?

- 1. Simfoninės lietuviškos muzikos plokštelė, ilgo grojimo, augštos garso kokybės (hi-fi), 1000 egz. kainuotų apie 6000 dol. (Plg. Jonušo maršai — 3200 dol., Steponavičienės kalėd. giesmės — 4000 dol.).
2. Siekiant pristatyti krašte esančiųjų kultūrinis laimėjimus, išleisti tų metų grožinės literatūros almanachą 200-300 psl. 2000 egz. Kainuotų apie 2500 dol.
3. Skirti grožinės literatūros premiją nemažesnę negu pramatorijų skaičius. 500 pramatorius — 500 dol. kasmet.
4. Išleisti atrinktą liuanistinį mokslo veikalą (istorijos, kalbotyros etc.) 2000 egz. kainuotų apie 2500 dol.
5. Lietuvių kalbos žurnalas Gimtoji kalba 800 egz. apie 500 dol.
6. Lietuviškųjų knygų bibliografijos biuletenis Knygų Lentyna 250 dol. (apie tiek numatoma skirti ir KF sąmatoje).
7. KF pramatoriams pūrūpinti ALB CV leidžiamą informacijos biuletenį (500 pramatorius — 500 dol.).

(Nukelta į 6 psl.)

THE ORDER OF SAINT AUGUSTINE Serving the Lord for Fifteen Centuries as Teachers • Parish Priests • Missionaries For information write: DIRECTOR OF VOCATIONS TOLENTINE HALL Olympia Fields, Ill. or SAINT MONICA'S NOVITIATE Oconomowoc, Wisconsin

ANDERSON'S Nursing Home

Constant Nursing Care Congenial Surroundings Excellent Food 6006 N. Kenmore SHeldrake 3-9296 Member American Nursing Home Association

THE WAY OF THE CROSS

symbolizing "St. Christopher's Traditions." You may now carry in your wallet this beautiful plastic 2 1/2" x 3 1/2" insignia of "The Way of the Cross" on one side, and a life-like drawing of St. Christopher on the other. Truly a reminder that you will treasure all your life—and it costs only \$1.00 prepaid anywhere. Send for yours Today. Money back if not satisfied. Address: VALENTINE WEISBROD P. O. Box 404 San Pedro, California Desk 2

VALENTINE WEISBROD P. O. Box 404 San Pedro, California

MOVING A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervedimus į tolimų ir artimų atstumų. Tel. Bishop 7-7075

PATAISYMIU MEDIAGA PRISTATOME VISOKIŲ RŪSIŲ STATYBAI IR NAMU

CARR-MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Pres. 3039 So. Halsted St. Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekštadieniais iki 3 val. nomet

APSIMOKA GARSINTIS DIENRASTYJE DRAUGE

PADEKIME ARTIMIESIEMS LIETUVOJE IR SIBIRE

Siunčiame Jūsų atneštus ar pas mūs supirktus siuntinius į visus kraštus. Kviečiame nors kartą atsilankyti į daugeilių iš seno žinomą lietuvišką įstaigą ir įsitikinti, jog mes tikrai turime didžiausią pasirinkimą įvairiausių medžiagų, moter. ir vyr. baltinių, skarelų, megztukų, deimantinių rėztukų, plaukams kirpti mašinėlių, odos ir kitų labiausiai SSSR pageidaujamų prekių žemiausiomis kainomis.

1959 METAIS visi mūsų senieji maisto ir medžiagų katalogai dėl naujų SSSR potvarkių NEBEGALUOJA.

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 West 26th Street, Chicago 23, Ill., USA. Telefonas CRawford 7-2126 3305 South Halsted Street Telef. LA 3-2021

PEČIAMS ALIEJU IR ANGLIS

PRISTATOM TUOJAU PAT I VISAS MIESTO DALIS Saugus baldų perkraustymas asmenų turinčių ilgą patirtimą STASYS FABIJONAS 2146 South Hoyne Avenue Telef. Virginia 7-7097

Liet. krautuvė. Sav. broliai Gregoravičia, Dažai, Alyva, Stiklas, Irankiai, Peiliai, namų reikmenys, vandentekio įrenginiai ir elektriniai reikmenys.

1901 West 47th St. Tel. LA 3-4139 PEOPLES HARDWARE & PAINT CO.

GRANT WORKS

ALYVA ANGLYS Sąžiningas patarnavimas. Geriausios rūšies anglis ir alyva. 1546 So. 49 Ct., Cicero 50, Ill. OLYmpic 2-9311 Adam Bernadus

\$500 IKI \$1500 NUOLAIDOS ANT NAUJO 1958

Chrysler — Plymouth — Imperial

Daugybė gerų visų išdirbusių vartotų automobilių Galima nupirkti be pinigų — išsimokėjimais

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

"U WILL LIKE US" CHRYSLER — PLYMOUTH — IMPERIAL SALES — SERVICE 4030 Archer Avenue, Chicago, Illinois Didžiausia ir telsingiausia lietuvių automobilių įstaiga

KULTŪR. VERTYBĖS IR KONKRETOS KULTŪRINIAI REIKALAI

P. MALDEIKIS, Cicero, Ill.

Turbūt, visi sutinkame, kad lietuvybę emigracijoje daugiausia palaiko mūsų kultūrinis veikimas. Todėl ir mūsų spaudoje ir įvairių minėjimų išskilėse labai dažnai kalbame apie tautinės kultūros reikšmę, apie reikalą kurti ir išlaikyti tautinės kultūros vertybes. Tačiau tą vertybių terminą labai dažnai bevertodami, mes padarėme jį perdauz bendrą ir nebeaiškų. Labai dažnai apie jas bekalbėdami, mes pradėdame neapibūrinti jų turinio. Kultūrinis vertybių pavadinimas, mūsų taip dažnai linksnuojamas ir laisvinojamas, yra pasidaręs labai madingu žodžiu, tačiau abstrakti ir nebeaiškia sąvoka. Atrodo, kad juo dažniau abstrakti kalbame apie vertybes, juo mažiau bėpaimo pagrindinių tautinių reikalų. O mūsų sąlygomis jau gal nebe tiek svarbu visiems filosofiskai kalbėti, kas yra tautiškai kultūrinė vertybė, kiek konkrečiai prisidėti prie vienokio ar kitokio darbo bei veiklos, kuria laikosi mūsų lietuviškumas, kuria konkrečiai paremiame pagrindines lietuviškas išlikimo pastangas ir per kurią mes parodome, kad dar tebėsaame Lietuvos vaikai ir nenusižėgijame nuo savo tautybės.

Tokie pagrindiniai dalykai, kuriais mes palaikome savo lietuviškumą, yra mūsų tvirtas prisirišimas prie savo kalbos, jos mokymas ir jos meilės perdavimas jaunuomenei, palaikymas ir skaitymas lietuviškųjų laikraščių ir knygų, žinojimas bei branginimas savo praeities, priklausymas lietuviškos organizacijoms, lietuviškų problemų įamžinimas literatūroje, dailėje, muzikoje, architektūroje ir kitose meno šakose, lietuviškų problemų pagrindimas įvairių mokslų plotmėje ir jų populiarinimas kitataučių tarpe tose srityse, kuriose jie yra netiesiogiai informuoti arba nusistatę nepalankiai lietuviškųjų reikalų atžvilgiu.

Kalbamų sričių veikla yra esminė lietuviškam reikalui. Jei mes nepalaikysime ir neremsiame savo spaudos, jei neskaitysime lietuviškų knygų, nepalaikysime ir neskatinsime jų rašymo, jei mes nemokysim vaikų lietuviškai ir neparūpinsime jiems tinkamų vadovėlių, jei mes visų sričių mene abejingai praesime pro savo tautos skausmą ir abstrakcijos neaiškumą ir internacionalumo begalybę, jei mes nepajėgsime savo pagrindinių klausimų išaiškinti ir kitoms parodyti objektyvioje mokslo svarstymų bei tyrinėjimų šviesoje ir, be to, jei mes ir lietuviškų organizacijų veiklą paliksime "kitiems", — nebus tada prasmingos ir mūsų kalbos apie tautines vertybes ir nebus tada teisingas mūsų manymas, kad mes kiekvienas dar esame vertingi savo tautai. Visi tie pagrindiniai lietuviški reikalai dabar remiami ne tiek abstrakčiu mūsų pritarimu ar vertinimu, kiek realiais darbais ir medžiagine parama, nes be jos negali būti nei lietuviškų mokyklų, nei vadovėlių, nei gali be to klestėti kiti mūsų kultūriniai reikalai.

Daug kultūrinio darbo atlieka įvairios organizacijos. Tačiau kiekviena jų rūpinasi daugiausia savo sritimi ir savo siekiamais tikslais. Greita jų veiklos lieka daug labai svarbių dalykų, kurių jos negali atlikti ir kurie iš viso neįeina į atskirų organizacijų užsibrėžtus tikslus. Tokiems bendriems, o kartu ir svarbiausiems uždaviniams atlikti yra Lietuvių Bendruomenės įsteigtas Kultūros fondas. Jam yra pavesta telkti lėšas remti svarbiausius mūsų kultūrinis reikalus ir vadovauti kultūrinei veiklai. Ypač jie turi rūpintis tokiais bendraisiais kultūros reikalais, kurie neįeina į atskirų organizacijų

bei institucijų veiklą arba kurių anos organizacijos bei institucijos nepajėgia atlikti.

Tokių reikalų yra labai daug ir labai svarbių. Mokykloms vadovėlių leidimas, reikalingos apsaugoti nuo išnykimo liuanistinės literatūros spausdinimas, bibliografijos ir liuanistinių studijų leidimas, Pasaulio Lietuvių archyvo palaikymas, lietuviškam auklėjimui svarbių žurnalų ir kitokių leidinių parėmimas, jaunimo kultūrinei veiklai reikalingos medžiagos parūpinimas, skatinimas įvairių meniškos kūrybos sričių premijavimas, kultūros kongresų šaukimas, dainų bei šokių švenčių organizavimas, didžiųjų tautinių įvykių (pvz. Žalgirio mūšio sukakties) ruošimas — yra vis tie reikalai, kurių jau beabėtieka atskiros įvairių krypčių organizacijos ir kuriuos tenka atlikti Kultūros fondui. Bet tai toli gražu dar neįsėmia visų Kultūros fondo uždavinių. Tai yra tik labai mažas minimumas to, ką jis turėtų atlikti. Juk dar ir pačioje visuomenėje kasdieną išskyla naujų reikalų bei sumanymų, kuriuos vis norima nukreipti į Kultūros fondo ir įvykdyti jo pastangomis bei parama. Ir netenka abejoti, kad mes kiekvienas dar žinome vienokių ar kitokių apėistų ar paremti vertų kultūrinis reikalų ir, gali būti, nusiskundžiame, kodėl tas fondas jų nesėima ir nesutvarko. Taigi, Kultūros fondo uždaviniai yra dideli. Bent didesni, negu jo valdybos keletas žmonių gali atlikti. Ir jie yra daug didesni, negu jo lėšos leidžia juos atlikti.

Tas fondo pavadinimas rodo, kad jis turi rūpintis telkti lėšas kultūriniais reikalams. Tačiau to jo uždavinio atlikimas jau daugiau pareina nuo visuomenės pritarimo bei palaikymo ir, svarbiausia, įsisąmonimo, kad mūsų visų parama yra reikalinga ne tik Lietuvos laisvinimo darbui, bet ir būtiniausiems kultūriniais reikalams palaikyti.

Mūsų dauguma priklausome vieni ar kiti organizacijai, jas paremiame ir tuo palaikome vienos ar kitos krypties lietuvišką veiklą. Tačiau, kaip žinome, tos atskiros organizacijos neapima visos lietuviškos veiklos ir neatlieka daug svarbių reikalų. Jie, kaip matėme, tenka Kultūros fondui. Todėl, nuosekliai galvojant, tenka padaryti išvadą, kad šiandien visiems lietuviams, kuriems dar svarbus lietuviškas išlikimas, išskyla pareiga dalyvauti ne tik tos ar kitos krypties lietuviškoje organizacijoje, bet ir bendraisiais lietuviškos kultūros reikalais bei sirūpinančiame Kultūros fonde.

Savo veiklai palaikyti bei finansuoti Kultūros fondas ver-

NEPAPRASTA NAUJIENA

tik už \$31.98 galite nusijsti siuntinį savo artimiesiems į Lietuvą ar kitas vietas už geležinės uždangos. Tame siuntinyje yra medžiagos apsirėngimui 3 asmenims. Vyruai: vilnonės medžiagos kostiumai ar paltai; moteriai: 2 suknelės, viena vilnonės medžiagos ir kita medvilnės ir vaikai ar mergaitėi apsirėngimui medžiaga.

Medžiagą pasirenkate iš mūsų medžiagų sandėlio kokia jums patiks. Siuntinys yra pilnai apdraustas ir maitas apmokėtas. Siuntėjas jį gaus 6 savaitių laikotarpyje ir nieko jiems nereikės primokėti. Palatine Bargain Basement dabar duoda progos visiems pagelbėti savo artimiesiems už geležinės uždangos.

PALATINE BARGAIN BASEMENT 1263 NO. PAULINA IR 1286 MILWAUKEE AVE. (KAMPAS) Telef. HUMBOLDT 6 3353 P. S. Prašome pranešti savo draugams ir pažįstamiems, kad jie pasinaudotų šiomis nepaprastomis lengvatomis, pasiųstų medžiagų siuntinius.

Sodinsiu lėlę į vežimėlį. Toli keliausim per vieškelį...

Ilustracija J. Narūnės knygos Jaunieji daigeliai.

Antinuosmukio... (Atkelta iš 5 ošt.)

Pagal šią minimum programą meno sričiai tektų 69% išlaidų, mokslui 27%, informacijai — 4%.

Sioms išlaidoms kasmet reiktų apie 13000 dol. Kas juos sudėtų?

- 1. 500 prenumeratorių, mokėdami kasmet po 20 dol. sudėtų 10,000 dol.
2. Speciali CV parama 1000 dol.
3. Aukos 1000 dol.
4. Pajamos iš laisvai parduodamų, nuo prenumeratorių atliekamų KF leidinių. Tokių leidinių bendra pardavimo vertė kasmet būtų apie 3000-4000 dol.

Prenumerata kasmet sudarytų 52% visų pajamų, aukos — 23%, CV parama — 15%. Padidėjus prenumeratorių skaičiui iki 1000 ir nuleidus prenumeratorat mokestį iš 20 į 14 dol., KF minėtą metinę programą galėtų įvykdyti net be paramos iš šalies. Prenumeratats nemažinant, iš atliekamų pinigų būtų galima atsilyginti leidžiamųjų veiklų autorjams ir praplėsti veiklos programą naujomis sritimis, pvz. dailė. Tokio "kultūros kooperatyvo" pagrindinis ramstis būtų KF prenumeratorius. Jis turėtų gauti visus minimumus KF leidinius ir CV

buoja narius. Sprendžiant pagal jo uždavinių svarbumą, atrodo, kad visuomenė tikrai turėtų jį paremti, nes šiandieną lietuvių Amerikoje nėra tiek neturtingi, kad nebegalėtų prisidėti prie pačių svarbiųjų lietuviškų reikalų, ir nėra tiek savo tautai atšalę ir abejingi, kad nebeorėtų jų remti.

informaciją. Už jo metinį įnašą jam būtų užskaitomas dviejų dolerių solidarumo mokestis. Prenumeratoriui taip pat turėtų būti rezervuota bent patarimo teisė skiriant premijas ir sudarant KF valdybą.

Naujoji KF valdyba, svarstydama lėšų telkimo būdus 1958-61 metams, savo planus turėtų grįsti statybinio kooperacinio principu, bet nesiremiant ram stomaisiais aukų ir parengimų būdais. Lietuviškoji kultūra turėtų labiau vengti "kanarėlišku" lėšų telkimo keliu, negu baimintis dėl "ubaginių" personažų literatūroje.

• Iš Lietuvos kilusių vokiečių organizacija — Landsmannschaft der Litauendutschen — pavedė prof. dr. J. Strauchui išleisti leidinį Litauendutsche Studien, Beitrage zur Ostfrage. Šiame 93 puslapių gražiai atspausdintame leidinyje įvadiniam straipsnyje prof. J. Strauchas nagrinėja iš Lietuvos kilusių vokiečių ateities problemas ir ta proga labai gražiai atsiliepia apie Lietuvą. Stambiam straipsnyje Lietuva — savo tautinės literatūros veidrodyje prof. Dr. V. Jungferis pradžioje labai jautriai primena vokiečiams pabėgėliams po karo pabaigos Lietuvoje parodytą draugiškumą ir liaudies dainų bei tautosakos pavyzdžiais aiškina lietuviškąjį būdą. Eilėje kitų augsto lygio studijinių straipsnių nagrinėjamos šių dienų pasaulinės ideologinės problemos.

• Iš Lietuvos kilusio skulptoriaus paroda. Dortmundo (Vo kietijoje) muziejuje atidaryta J. Lipschitzo, 67 m. amžiaus, kūrinių paroda. Dailininkas yra kilęs iš Lietuvos. Teturėdamas

18 m. amžiaus pateko į Paryžių ir tenai susilaukė gražios dailininko karjeros. Dabar gyvena JAV-se. Jo kūrinių parodos yra buvusios eilėje Europos ir kitų kraštų miestų. Dortmunde išstatyta apie 100 jo kūrinių.

Okupuotoje Lietuvoje

▼ A. Vyšniauskaitė, M. Mastonytė, G. Nunkienė, V. Milius, I. Butkevičius, V. Jevio, Kaišiadorių, Jiezno, Jonavos, Akmenės, Mažeikių, Kuršėnų, Telsių rajonuose užrašinėjo medžiagą, liečiančią šeimos ir kalendorinius papročius, kaimo amatus ir verslus, liaudies architektūrą ir ornamentiką, sienapjūtės papročius ir t.t.; taipgi buvo fiksuojama tekstilės ir audinių technika, tyrinėjami lietuvių tautiniai drabužiai.

▼ A. Tautavičius (istorijos mokslų kandidatas) ir V. Sadauskaitė (jaun. mokslinis bendradarbis prie Istorijos instituto) praeitą vasarą vykdė tyrimuosius darbus Gedimino kaimo papėdėje Vilniuje. Kita archeologų grupė tęsė Aukštadvario piliakalnio tyrinėjimus.

▼ J. Keliuotis rašo recenzijas Literatūros ir Meno laikraštyje, einančiame Vilniuje.

▼ Dail. Jonas Buračas sulaukė 60 m. amžiaus.

Krautuvelyje "MARGINIAI", adresu: 2511 W. 69th St., Chicago 29, Illinois, galima gauti gražiausią liaudies meno išdirbinius, knygas, žurnalai, taip pat galerija. Telefonas — PRspect 8-4585.

SVEIKATA,

o kartais ir gyvybė, priklauso nuo to, kaip tiksliai bus išpildytas receptas. Turėdami ilgametį patyrimą, mes išpildome receptus tiksliai, kaip jie yra daktaro nurodyti.

Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie sekmingai veikia. Turime vaistu, importuotų iš užsienio, ir pačių naujųjų, vėliausiai išrastų.

Kviečiame ir Jus duoti mums išpildyti Jums prirašytą receptą ir įsitikinti, kad mūsų vaistai tikrai švieži ir kainos labai prieinamos.

ISPILDOME IŠ LIETUVOS GAUTUS RECEPTUS. DARGIS VAISTINĖ CHARLES DARGIS, Reg. Pharmacistas 2425 W. Marquette Road Chicago 29, Ill. Tel. HElock 4-6050

KOSULYS — ASTHMA Ligoninės bei daktarai neseniai išrado, naują kombinaciją sirupo ir tablečių vadinamų DEMEX-DECHA nuo smarkaus kosulio ir astmos. DEMEX sirupas sustabdo kosulį per 15 minučių, o DECHA tabletes palengvina sunkų kvėpavimą ir skausmus krūtinėje. Instrukcijos: DEMEX — imti 1 šaukštelį kas 3 val. DECHA — 1 tablete prieš einant gulti. Abu \$3.25 vertės, šikaiti už \$2.95. Jūsų vaistinėje, arba rašykite į Amerpol, 957 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Būkite tikri kad jūsų dovanų siuntiniai į Lietuvą, Latviją arba kur kitur į Sovietų Sąjungą.

YRA 100% APDRAUSTI Kuomet siunčiate siuntinius būkite tikri, kad siunčiate per GALIOTĄ firmą ir reikalaukite draudimo įrodymo. Dėl savo gerovės prekiaukite su patikima bendrove, kuri veikia virš 25 metų. Mes didžiujamės mandagiu personalu, atydziau bei greitu patarnavimu. Siuntiniai gauti paštu, tuoju ap rūpinami ir saskaitos išsiunčiamos dvidešimtis keturių valandų laikotarpyje. Atvykite į bet kurį iš mūsų skyrių ir prašykite, kad Vedėjas jums parodytų patvirtintą draudimą — "insurance policy FROM DOOR TO DOOR".

GLOBE PARCEL SERVICE, INC. 716 Walnut St., Philadelphia 6, Pa. WALNUT 5-3455 4102 Archer Ave. Chicago 32, Ill. Tel.: FRontier 6-6399 683 Hudson Ave. Rochester, N. Y. Tel. BAker 5-5923 1313 Addison Rd. Cor. Superior Av. & 71 St. Cleveland 3, Ohio Tel.: UTah 1-0807 39 Raymond Plaza, West Newark 3, N. J. Tel. MITchell 2-5334 390 W. Broadway So. Boston 27, Mass. Tel. ANdrew 8-8764 6446 Michigan Ave. Detroit 10, Mich. Tel. TASHmo0 5-7560 1991 Broadway New York 23, N. Y. Tel. LYeum 5-0900

▼ Literatūros ir Meno laikraštį, leidžiamą Vilniuje, šiuo metu redaguoja V. Reimeris, tal kinamas red. kolegijos: K. Ambrasas (red. pavad.), E. Balsys, J. Dovydaitis, V. Galinis, J. Gus taitis, A. Jonynas, V. Mackevičius, A. Spolskis, J. Žiugžda.

Tėvai, atverkite savo jauniems vartus į pasakų karalystę, nupirkdami jiems SONĖS TOMARIENĖS pasakų knygą

SAULĖS VESTUVĖS

Recenzentų nuomonės apie tą knygą:

"Perskaiciau tą gražiai išleistąją 125 p. knygutę tikrai grožėdamasis bei gėrėdamasis. Pasigėrime autorės sugebėjimu pasakoti gyvai ir vaizdingai, gražia lietuvių kalba... Vaikučiai, mažieji ir didieji, negalės atsigerėti."

Kan. Mykolas Vaitkus, "Draugas", 1957.VII.20

"Knygos auklėjamąją vertę pakelia dar ir ta aplinkybė, kad gyvenimas pavaizduotas šviesiomis spalvomis. Gausu jumorio. Labai apstu dialogų... Knygelės išvaizda patraukli, išpuošta Vlados Stancikaitės iliustracijomis. Dėl gražaus pasakojimo tai labai vertinga parama tėvams."

A. Šimaitienė, "Moteria", 1957 m. Nr. 2

Knygos kaina 2 dol. Piguus ir užsakymus siųskite šiuo adresu:

DRAUGAS, 4545 W. 63 St., Chicago 29, Ill.

BERZELL IRON & METAL CO. Buyers of Industrial Scrap Iron — Metals — Waste Paper — Rags. Newspapers to 70 c per 100 lbs. brought into yard. City wide pick-up. 1338 W. 21st. St. HA 1-3316

Chicago's svariausias ir moderniausias Piknikų Daržas — BUCO DARZAS WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE 83rd St. and Willow Springs, Rd. Willow Springs, Illinois

VIKTORO KOZICOS Lietuviška gazolino stotis ir auto taisymas Atliekami motoro remontai, lyginimo, dažymo darbai ir keičiamos dalys CALL-ME-MOTORS CO. 5759 S. Western Ave. PR 8-9533

CURTIS TV \$1.50 1950 W. 69th St. 24 val. patarnav. Plius dalys APTARNAJAME VISA CHICAGO Dieną-naktį-sekmadienį-sventesė ta pat kaina. 90 dienų raštinška garantija visom lempuotėm & dalim Nemokamai pasikoliname aparatą, jei reikalinga Jūsų aparatą taisyti dirbtuvėje. VISU ISDIRBINIU — VISU MODELIU Tel. RE 7-4141 Tel.

SEE THE DIFFERENCE WHEN YOU HEAT WITH SINCLAIR OIL HEAT SAFE • CLEAN AUTOMATIC DEPENDABLE CALL: VANDER WAGEN COAL Portsmouth 7-8020 • SAND • STONE • CEMENT

A MARYKNOLL ANNUITY teikia dvasines ir laikinas gėrybes.

"Annuity" yra užtvirtintas metodas sutaupų apsaugojimui ir tuo pačiu metu užtikrinantis nustatytas pajamas visam gyvenimui sau, giminei arba draugui.

Maryknoll Annuity, tačiau, teikia dar ir kitus patogumus. Tai yra taipgi dvasinis investavimas, nes aukotojas prisideda prie Kristaus mokslo skelbimo tolimuose kraštuose, ir taip pat dalyvauja maldose bei darbuose Maryknoll misijonieriu.

Smulkios informacijos apie Maryknoll Annuity yra trumpai aprašytos knygelėje, kurią mes mieiai jums pareikalavus pasiysime.

Arba, jei jūs norite, prašome atvykite ir pasimatykite su mumis.

THE MARYKNOLL FATHERS L. C. 1421 N. Astor St. Chicago 10, Ill. Please send me, free, your booklet, "HOW TO KEEP WHILE GIVING"

Name Address City & Zone State

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu! Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šalį ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi šitiks neturėsite jokių nemalonių. GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų: AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY AMERICAN BONDING COMPANY AMERICAN INDEMNITY COMPANY DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO. PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY PEARL ASSURANCE COMPANY RELIANCE INSURANCE COMPANY UNIVERSAL INSURANCE COMPANY WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY "Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters" O'MALLEY and McKAY, Inc. 222 W. Adams St. Room 800 Telefonas CEntral 6-5206

Pas pirmaujantį ispanų poetą

Jose M. Peman apie kelionę į šiaurę

K. PATALAVIČIUS, Ispanija

Garsaus ispanų poeto kelionės išpūdziai po šiaurės Europą. Aplankęs garsų ispanų rašytoją poetą Jose M. Peman, gal ir patį garsiausią iš dabartinių Ispanijos rašytojų, paprašiau, kad jis papasakotų apie savo neseniai atliktą ilgą kelionę po šiaurės Europą, ką jis įdomaus ten patyrė.

— Mano kelionės akstinas buvo užsieniečiai, — pradėjo Jose M. Peman. — Kas vasarą dėstau mūsų Cadizo universitete ispanų kalbą ir literatūrą užsieniečiams, kur, tarp kitų europiečių, kasmet atvyksta nemaža švedų grupė. Jie jau kelinti metai kaip mane prisipyrę kvietė aplankyti Švediją, Skandinavijoje. O mums ispanams tie tolimi ir nepažįstami kraštai yra labai įdomūs. To negana. Gavau iš Švedijos Švietimo ministerijos specialų kvietimą aplankyti Stockholmo, Upsalos ir Gottenburgo universitetus su paskaitomis. Danų universitetai mane irgi kvietė savo kraštai.

— Pasakykite, poete, ar Skandinavų kraštuose dominasi ispanų kalba ir literatūra?

— Nepaprastai. Mat, skandinavai yra išsilavinę, jie be to turi daug visokių santykių su Pietų Amerika, užtat jiems ispaniškai reikia nusimantyti. Tiesa, jų santykiai su P. Amerika yra daugiausia prekybiniai, tačiau, ypač švedai, kaip pvz. panorą pastatyti kokį fabriką Venecueloje ar statyti Čilėi laivų, ar parduoti savo plieną Argentinai, jiems neįmanoma be ispanų kalbos. Reikalas ispaniškai mokėti dar pasidaro būtinesnis, kuomet skandinavų mokslininkai ar studentai panorą skaityti originale Calderoną ar Cervantes. Užtat, ar vienai, ar antraip kalbant, skandinavams ispanų kalba reikalinga. Jie ją myli, ją domisi, studijuoja, kad ir ji jiems sunki, ir reikia pasakyti, kad pakankamai ją išmoka.

— Kokiomis temomis skaitėte paskaitas Skandinavijoje?

— Apie ispanų teatrą, ypač apie pastarųjų metų mūsų teatro pažangą, kryptis ir žymesnius autorius. Savo paskaitose ypatingai paryškinau mūsų teatro literatūros šulius, kaip Calderoną, Juan Ramon Jimenez ir didį teatro muzikologą Falla. Šiuo pastaruoju, ypač švedai nepaprastai domisi.

Ispanų kalba Švedijoje užima antrą vietą svetimų kalbų tarpe. Valdinėse mokyklose leidžiama pasirinkti tarp ispanų, rusų ar italų kalbos, tačiau dauguma griebsiasi ispanų kalbos, o kaimyniškąją rusų kalbą švedai visai nesidomi. Taip, kad mano paskaitos ispaniškai švedus labai domino ir jie mane kiek įstengdami sekė.

— Ką manote apie skandinavų kraštų kultūrą?

— Jų kultūra nepaprastai pakili. Aišku, kad šiaurės ilgos rudens ir žiemos naktys yra gera proga surasti laiko mokytis ir šviestis. Be to, tuose kraštuose mokslas ir lavyba nepaprastai augštai pastatyti. Pvz. Švedijoje visas mokslas nemokamas. Be to, valstybiniai bankai studentams lengvai duoda ilgametę paskolą knygoms ir kitiems mokslo reikmenims; užtenka duoti tik garbės žodis be kitokių užstatų. Neretai atsitinka, kad 56-60 metų švedai ar švedės kas mėnuo grąžina mažomis sumomis savo jaunatvėje besimokant padarytas valdžiai skolas. Mačiau, — kalbėjo Peman, — kai Švedijoje net ir gerokai pagyvenę žmonės moki tokių dalykų, kurių jaunose dienose negalėjo išmokyti arba kurie jiems yra reikalingi senatvėje, pasikeitus gyvenimo apytovoms. Balta studento kepuraitė — didelė garbės kiekvieno amžiaus ir visų luomų švedams ir švedėms.

— Kokius pastebėjote ypatinguosius švedų kultūros bruožus?

— Technika ir paruošimas žmogaus gyvenimui. Nesunku Upsaloje ar kitame švedų mokslo centre užtikti net ir tokių puikių humanistų, kurie laisvai vartoja ne tik lotynų kalbą, bet ir lengvai „įkanda“ Virgilijų, Ovidijų ir kitus lotynų literatūros pirmūnus. Švedai yra šalti, kaip ir jų sustingę miškai bei laukai. Jie moksle irgi šaltoki. Jų pirmaujanti technika ir pozityvizmas taip viską mechanizuoja, kad nesunku užtikti šveduose tuščiadvasingumo, gal net daugiau kaip kur kitur. Švedams gabumo netrūksta, užtat jie lengvai šitai supranta: jie jaučia, kad jų mechanizmai ir viską mechanizuojančiai technikai trūksta dyvingumo. Gal dėl to, švedai labai domisi ispanų teatro dvasingumu ir augsta dorove.

— Ar švedai myli teatrą?

— Labai. Pvz. man beiešint Stockholme buvo suvaidinta neseniai mirusio amerikiečio dramaturgo O'Neill paskutinis veikalas, ir švedai nepaprastai juo domėjosi. Man, švedikai nesuaprantančiam, iš visos širdies aiškino amerikietišką O'Neillo komediją teatro saavininkas Stig Trosslow, mano veikalo „Julietta ir Romeo“ vertėjas. Man asmeniškai O'Neillo komedija atrodė tikrai puiki.

Ilgėsniame pokalbyje su ispanų didžiuoju poetu Peman apie teatrą, užklausaui, ar jis, lankydamasis Danijoje, buvo užsukęs garsioj Elsinoro pilin, kur, sakoma, įvykęs legendinio danų princo Hamleto vyksmas.

— Taip, buvau, ir tas mano apsilankymas dar kartą man priminė pasaką Shakespeare'o genijų ir nepaprastai pavykusį Hamleto pritaikymą prie Elsinoro pilies aplinkos.

— Kaip jūs manote, ar sunku būtų suderinti darbštų, tvarkingą ir nuodugnų skandinavų tipą su išsiblaškusių ispanų?

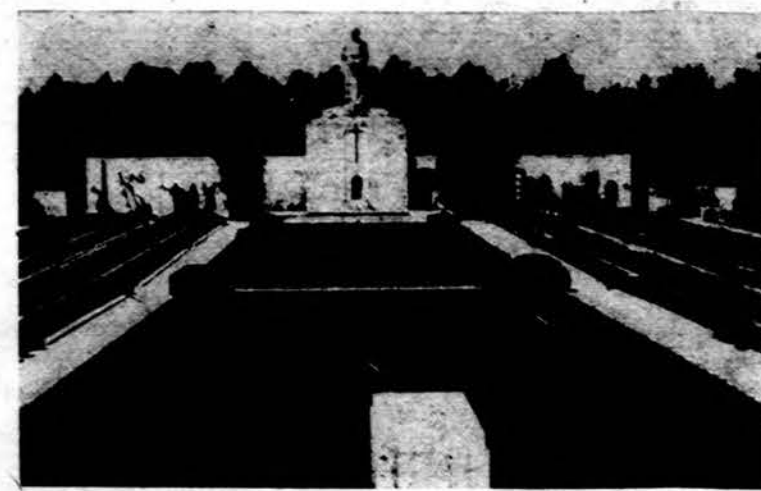
— Skandinavai, ypatingai švedai, daug daugiau domisi mūsų genijumi, mūsų gyvenimu ir mūsų kultūra negu mes jų reikalais. Pvz. Don Kichotas su savo humoru, idealizmu ir žmoniškumu jiems nepaprastai patinka. Mūsų klasikinis teatras juos žavėte žavi. Man asmeniškai, — kalbėjo Peman, — nepaprastai patinka Andersen pasakos, Salmos Lagerlof legendos, Kierkegaardo religingumas, Strinbergo socialinis pakilimas ir Lagerkwisto idealizmas.

— Kas jus pagaliau labiausiai sudomino Švedijoje, Danijoje ir Norvegijoje?

— Jų nepaprasta tvarka ir pažangus ūkininkavimas, jų gražūs triebesiai, jų rūpestingai sutvarkyti laukai, jų pavyzdinngumas gyvulinkystėje, bet už viską labiausiai jų noras kultūrai, švietis, parodant visam pasauliui, kad ir nedideli skaičiumi kraštai savo darbštumu, savo idealizmu ir savo pasiryžimu yra verti didelės pagarbos pasaulio akyse.

— Poete, o j Lietuvą ar nemantėte užsukti?

— Dabar nėra ko, nes Lietuva — ne Lietuva dabar. Kai ji bus laisva, tai mielai ten važiuosiu, — baigė savo pasakojimą ispanų poetas.

Brolių (karių) kapai Rygoje. Ilustracija iš naujai išleisto tremties latvių kalendoriaus.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Satrijos korporacijos vyresniųjų narių susirinkimas buvo gruodžio 13 d. p. Danutės Augienės namuose. Buvo diskutuojama „Moteris naujaisioje lietuvių literatūroje“ tema. Šią temą plačiau referavus D. Augienė, A. Šimaitienė ir P. Razminis, diskusijose dar dalyvavo įvairiais atžvilgiais pasiūtantį temą analizuodami, kun. A. Grauslys, kun. dr. A. Baltinis, inž. M. Ivanauskas, kun. dr. P. Celiešius, kun. dr. I. Urbonas, A. Smulkštienė ir kt. Bendrai, buvo pasisakyta, kad mūsų naujieji rašytojai moterį pristato dažniausiai kaip neigiamą tipą, nesigilindami į jos psichologiją ir gerąsias žmogiškas ypatybes. Pageidautina, kad mūsų jaunesnieji rašytojai giliau permąstytų savo personažų charakterį, geriau ir vispusiškiau pažintų įvairius gyvenimo aspektus ir nesukubėtų leisti raštų, kol jie nėra tinkamai paruošti. Nors rašytojai turi laisvę pasirinkti temas, tačiau būtų naudinga, kad jie nesiribotų tik vyro-moters santykių analize.

• Latvių kalendorius. JAV latviai Draugo spaustuvėje išleido savo kalendorių, pavadintą Katolu Kalendariu 1959. Po įprastos kalendorinės dienos yra keturi skyriai teksto. Visų pirma — svarbiosios latviams atmintinos sukaktys, aprašytos at skirais straipsniais. Antra dalis — religiniai straipsniai. Trečia — įvairūs straipsniai (apie įvairius kraštus, valstybės santvarkos problemas, latviai įvairiuose kraštuose). Pagaliau ketvirtoji dalis — literatūra: poezija ir beletristika. Pabaigoje — latvių knygų, organizacijų, akademių ir studentų sąjungų adresai. Iš sąrašo matyti, kad JAV-se yra vienas latvių vyškupas — J. Rancans, keturi prelatai ir devyni katalikų kunigai. Kalendorius turi 192 pusl., geltonos spalvos viršelis papuoštas žaliu bažnyčios siluetu ir raudona tautine juosta. Jį redagavo ir jo leidimu rūpinosi kun. Norbertas Trepsa, 2327 W. 23rd Place, Chicago 8, Ill.

• Prof. dr. Vandos Tumėnienės studija — Kūdikis, jo auginimas ir auklėjimas — jau išėjo iš spaudos. Aiškina, kada pradėti vaiką auklėti, naujagimio vystymas ir maitinimas, sodinimas ir nešiojimas, vaikščiojimas, kalbos vystymas, bendravimas su kitais vaikais, dantų priežiūra, vaiko maitinimas ir pratimas prie švaros. Knygutė labai naudinga motinoms. Gaunama Drauge, kaina 30 ct.

• Lietuvių enciklopedijos XVI tomas jau baigtas paruošti. Apie trečdali šio tomo sudarą įvairios lietuvių organizacijos. Šioms medžiaga buvo rinkta plačiu susirašinėjimu, taipgi panaudotos ir spaudos žinios. Apskritai, šis tomas labai liuanianinis. Jame įtelpa pagrindiniai laikraščiai ir panaši medžiaga. Jis apima nuo žodžio Lietuva (organizacijos) iki LVNS (Lietuvių Vienybės sąjunga). Šiuo tomu galės plačiai naudotis spaudos žmonės, kai reikės minėti organizacijas.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

• Dailininkas E. Kulvietis, gautomis žiniomis iš Medellino, šią vasarą turėjo operaciją ir dar iki šiolei žaidos nėra sugijusios dėl apnikusių furunkulų. Ligoniu tiko įeškoti pagalbos Bogotoje, kur jam ji buvo suteikta.

Dabar E. Kulvietis eina geryn ir jaučiasi sveikesnis.

Akademines Prosvaitės

Redaguoja: SKIRMUNTAS RADVILA ir ŠARONAS UŽGIRIS

Redakcijos adresas: S. RADVILA, 518 E. Green St., Champaign, Ill.

STUDENTIJA IR 1958 M. SUVAŽIAVIMAS

SUVAŽIAVIMO ĮSPŪDŽIAI

SIGITAS BANAITIS

Patenkinti grįžo studentai iš Lietuvos Studentų sąjungos suvažiavimo Detroito: juk tiek daug sutiko senų draugų, užmezgė naujas pažintis ir praleido nors kelias trumpas dienas grynai lietuviškoje studentiškoje dvasioje. Suvažiavimo augšto lygio paskaitos užpildė tą tuštumą, kuri atsirado mūmose a-titrikus nuo savo tautos kamieno. Kaikurie studentai vis dėlto pajuto, kad nebuvo užtekinamai laiko paskirti išsikalbėti apie pačią Sąjungą ir jos ateitį.

Suvažiavimo visgi pagrindinis tikslas turėtų būti išnagrinėti sąjungoje esančias problemas ir surasti būdų jos veiklą pagyvinti ir patobulinti. Dalyviai be abejo turėjo daug gražių idėjų ar kritikos, bet, deja, "klausi-mai ir sumanymai" praktiškai dienotvarkėje neegzistavo. Bendrai paėmus, šių metų suvažiavimas atrodė kaip platesnio maso to studijų dienų, nes paskaitos užėmė didesnę laiko dalį.

Tos paskaitos privertė ne vieną lietuvių studentą pažvelgti į save ir pagalvoti, kas jis yra ir kuriuo keliu jis eina. Tomo Remeikio "Zvilgsnis į dabartinio lietuvių studento padėtį" gan pesimistiškai nutiekė klausytojus, priversdamas pagalvoti: nejaugi iš tikrųjų likimas yra skyręs mums tapti "Svetimais ant žemės" — prarasti tikslą būti lietuviams ir net nepritapti prie mūsų supančios aplinkumos. Panelės B. Bilevičiūtės tema "Dabartinės Lietuvos studentijos gyvenimas" pažvelgė į mūsų brolių-kolegų vargus ir nenuilstamą veržlumą siekiant augštesnių mokslų. Dalis mūsų kolegų pasijuto lyg nesaugūs, ypatin-gai tie, kurie tikisi savo griežtuosius mokslus kada nors pritaikyti Lietuvoje, tuo atveju, kai Vilniaus universitetas yra perpildytas griežtųjų ir pritaikomųjų mokslų studentais. Ponios Augustinavičienės paskaita "Romantiškumas lietuvių literatūroje" davė progos pasidžiauti tautos praeitimi ir pasidžiauti kalbos grožiu bei kultūriniais lobiais. Banketo programa ap-vylė tuos kolegas, kurie tikė-josi daugiau lietuviškų dainų, nes didesnę repertuaro dalis bu-vo skirta dažnai girdėtom ope-rų arjom ir net "Granadai".

Studentiškas gyvenimas pasireiškė tik labai trumpai laike simpoziumo, kuriame keli kole-gos nagrinėjo sąjungos veiklos aspektus, ir laike kairiųjų orga-nizacinių posėdžių. Dėl šio straipsnio nestudijinio pobūdžio, negaliu leisti į ilgą suvažiavi-mo analizę, tačiau vis dėlto norėčiau atkreipti ypatingą dėme-sį į vieną nepageidaujamą rei-škinį, atsiradusį šių dienų stu-dentijoje.

Lietuvių Studentų sąjungos metiniai suvažiavimai sudaro geriausią progą pamatyti kon-centruotą studentijos veidą. Tas veidas kas metai pasirodo vis kitokiame atspalvyje, ergo — vieneri metai turi užtekinai į-takos sukelti ir įrašyti jame aiškų pasikeitimą. Tai nieko nuostabaus. Pasaulis nestovi vie-toje, neturėtų stovėti ir lietuvi-s studentas. Tačiau patys žiūrė-dami į tą kintantį mūsų veidą, džiūgaujame, rasdami dinam-iškumą, bet tuo pačiu ir liūdimė, matydami jame mums nepagei-daujamą tėkmę. Nebematome

jame veržlumo, kuris yra taip būdingas studentijai, ant kurios remsis nemaža dalis tautos ateities.

Diskusijų metu iš poros šim-tų studentų savo nuomones iš-drįso pareikšti vos maža sau-jalė, ir tie patys daugumoje bu-vo filisteriai. Šiam liūdnam rei-škiniiui yra dvi pagrindinės prie-žastys. Pirmą — kokiame tai intelektualiniame užpečkyje gi-mė įsitikinimas, kad lietuvių vi-suomenės veikla visose plotmė-se yra pastatyta ant pamatų vadinamų "ginčais". Anot to įsi-tikinimo, jais nėra nieko atsie-kiama, o tik daug griunama. Todėl nevienas studentas atva-žiavo į suvažiavimą apsiginkla-ves didvyrio jausmais ir nesė-juos tartum veliavą, kuri sim-bolizavo karą prieš taip vadinamuosius "ginčus". Diskusijų metu užklausus "laisvuosius klausy-tojus", kodėl jie tyli kaip žemę praradę, buvo gautas veik iš visų sabloniškas atsakymas — "nenoriu ginčytis".

Sis įsitikinimas yra nesvei-kas, netikslus, visai nesąmonin-gas ir turėtų būti išrautas kaip vėžys iš mūsų tarpo. Tas ne-tikslus žodis "ginčas" gali la-bai drąsiai būti pakeistas "dis-kusija", kuri yra sveika ir ne-pamainoma pratyba protinei gimnastikai. Panaikinę šį klai-

dingą įsitikinimą, iš dalies at-gaivinsime veržlumą ir gal taip pat įstengsime sušvelninti vieną tautos trūkumą, kuris Lietuvoje leido veržliems kitataučiams užimti nemažą skaičių vadovau-jančių pozicijų ir net iš dalies kontroliuoti krašto ekonomiją.

Antra svarbi pasyvumo prie-žastis yra baimė didesnės grupės žmonių, nemokėjimas išsi-reikšti gimtoje kalboje, nesupra-timas apie ką yra kalbama ir t.t... Visi šie trūkumai gali bū-ti sudėti į vieną, kuris yra nie-kas kitas, kaip stoka praktikos. Sąjungos skyriai turėtų daug-giau kreipti dėmesio į debatus, simpoziumus, diskusijas, negu kad į paskaitas. Tuomi sudary-dami praktikos dirvą ne vienam asmeniui, bet keliems iš karto.

Apskritai, suvažiavimą laikau sėkmingu ir matau naudą kiek-vienam jo dalyviui. Šia proga sekantems Lietuvos Studentų sąjungos metinio suvažiavimo rengėjams norėčiau padaryti ke-lėtą pasiūlymų: pirmą — skirti daugiau laiko organizaciniams reikalams, mažiau paskaitoms; antra — iš anksto paruošti de-batus esminiu studentijos klau-simu; trečia — per skyrius pri-ruošti dalyvius, supažindinant juos su L.S.S. struktūra, sta-tutu ir problemomis.

DINAMIŠKUMO TRŪKUMAS

SKIRMUNTA S RADVILA

DETROITAS — Padėkos die-nos savaitgalis. — Šio miesto puošniam Statlerio viešbutyje, šiomis dienomis vyksta aštun-tasis Lietuvos Studentų sąjun-gos JAV metinis visuotinis su-važiavimas. Dalyvių užsiregist-ravę netoli dviejų šimtų, bet sa-lės pustuštės. Atrodo, kad šiais, taip kaip ir kitais, metais didė-liam dalyvių skaičiui socialinis bičiulavimas yra daug svarbes-nis negu kultūrinis bei organi-zacinis. Tai kelios bendrinės mintys, man palikusios giliausią įspūdį iš šio suvažiavimo. Nesigilinsiu toliau į jas, o žvilgter-siu atydzia į kultūrinis bei organizacinius šio atstuntojo su-važiavimo aspektus.

Į šį suvažiavimą žiūrint iš kultūrinio taško, jis yra vienas iš turiningiausių, jeigu ne tur-ingiausias, suvažiavimas stu-dentų sąjungos istorijoje. Visos trys paskaitos, T. Remeikio "Zvilgsnis į dabartinės lietuvių studento padėtį", A. Augustina-vičienės "Romantiškumas lietu-vių literatūroje" ir B. Bilevičiūtės "Dabartinė Lietuvos padė-tis", yra vertos didelio dėme-sio. Ypač įdomi paskaita doc. Birutės Bilevičiūtės apie dabar-tinę Lietuvos padėtį. Joje pre-legendė išsamiai apžvelgė dabar-tinę Lietuvos padėtį iš kultūri-nio, ekonominio, socialinio bei politinio taško. Tikiuosi, kad studentų sąjungos centro val-dyba, šias paskaitas patieks ko-kiam nors leidinyje, kad jos bū-tų prieinamos visai lietuviškai studentijai bei visuomenei. Tikė-kimės, kad ir sekančiuose su-važiavimuose bus taip uoliai nag-rinėjamos kultūrinės temos kaip ir šiame.

Jeigu iš kultūrinio taško šis suvažiavimas buvo pasisekęs ir rimtas, tai to negalėtume pasa-kyti organizaciniu atžvilgiu. Su-

važiavimo metu mes išklauseme centro valdybos, skyrių ir revizijos komisijos pranešimų, bet į juos labai mažai kas nors re-agavo. Atrodytų, kad mūs iš viso neinteresuoja organizacinė veikla ir tą darbą paliekame gry-nai centro ir skyrių valdyboms. Daugumai pasidaro visai nebe-svarbu, ar tos valdybos atlieka savo darbą, ar ne. Tad suvažiavimas jau yra praradęs savo dinamiškumo dviasis ir iš vy-riausio jam patiekty reikaly sprendėjo tapęs tik centro val-dybos instrumentu. Suvažiavi-mas ne tik kad nesprendžia sąjungos reikalų, bet jis iš viso net nebando jų spręsti. Kiek šitame suvažiavime išsprendėme problemų? Kiek išskelėme klau-simų bei pasiūlymų, liečiančių svarbias mūsų veiklos proble-mas, pavyzdžiui, kaip narių bei skyrių suaktyvinimas, represen-tacijų, studentiškoji spauda ir panašiai? Kaikurie sakys, kad uvažiavime neturime tiek daug laiko, jog galėtume spręsti tiek daug problemų. Iš dalies čia yra tiesos. Jeigu mes norime nag-rinėti ir duoti sprendimą kokiai nors problemai, mes turime il-giau pagalvoti negu dešimt ar penkiolika minučių; per šitokį trumpą laiką neįmanoma ob-jektyviai išspręsti betkokią svarbesnę problemą, jei ji tapo pasiūlyta vos prieš keletą minu-čių. Laiko klausimas prapultų, jei suvažiavimai būtų geriau bei atidžiau suplanuoti. Kalbėti čia vien apie trūkumus būtų netik-slu, jeigu nebūtų galima suges-tijuonuoti kaip tai reikėtų atitaisyti.

Mano manymu, sekančiuose suvažiavimuose turėtų būti griežtai nustatyta dienotvarkė. Kiekvienas pasiūlymas, kuris dis-kutuojamas suvažiavime, turėtų būti pristatytas neveliau kaip

Nida Zibutė Balsytė

Los Angeles Valstybinės kolegijos studentė, išrinkta mokslo metų pradžios iškilmų (homecoming) karalaitė.

TAUTINIO APSISPRENDIMO PROBLEMA

LEONAS NARBUTIS

Mašinom, traukiniais ir au-tobusais suvažiavome į Detroi-tą "versti kalnų". Raudonais ki-limais išklotos salės sutiko mus. Išaugom jau iš parapiinės ap-linkumos, renkamės dabar to-limesnę sąjungos eigą spręsti puošniuose viešbučiuose. Tai yra sveikintinas dalykas, bet ne-norėčiau apsisotiti tik prie šio aspekto.

Kaip ir kiekviena žmonių bendruomenė, taip ir Liet. Stud. sąjunga kinta, nors jos užsibrė-žimai lieka tie patys, dėl kurių ši grupė išsirutuliavo. Sis rei-škinys yra visai normalus. Tik iškyla problema, ar sąjungos funkcija apjungti lietuvius stu-dentus Amerikoje, įkvėpti jiems lietuviškos dvasio yra atlieka-ma, nes asimiliacijos katilas ya didelis ir ne vienas iš mūsų kolegų jame jau paskendo. Kole-goms, kurie buvo pirmieji są-jungos nariai, šis reiškinys iš viso neegzistavo, bet šiuo mo-mentu jis yra reikšmingiausias ir ateityje jis bus dar aktuales-nis.

mėnesį prieš suvažiavimą centro valdybai, kad jaisi būtų galimas įtraukti į dienotvarkę. Centro valdyba sekančiame "Studentų Gairių" numery šiuos pasiūly-mus ir jų paaiškinimus prista-tytų visai sąjungai. Mano ma-nymu, tokiu atveju žmonės at-važiavę į suvažiavimą geriau pasirengę spręsti svarbias są-jungos problemas. Taipgi visa sąjungos veikla būtų daugiau demokratiškesnė, nes asmenys, kurie įgalioja kitus save atsto-neti nebando jų spręsti. Kiek šitame suvažiavime išsprendėme problemų? Kiek išskelėme klau-simų bei pasiūlymų, liečiančių svarbias mūsų veiklos proble-mas, pavyzdžiui, kaip narių bei skyrių suaktyvinimas, represen-tacijų, studentiškoji spauda ir panašiai? Kaikurie sakys, kad uvažiavime neturime tiek daug laiko, jog galėtume spręsti tiek daug problemų. Iš dalies čia yra tiesos. Jeigu mes norime nag-rinėti ir duoti sprendimą kokiai nors problemai, mes turime il-giau pagalvoti negu dešimt ar penkiolika minučių; per šitokį trumpą laiką neįmanoma ob-jektyviai išspręsti betkokią svarbesnę problemą, jei ji tapo pasiūlyta vos prieš keletą minu-čių. Laiko klausimas prapultų, jei suvažiavimai būtų geriau bei atidžiau suplanuoti. Kalbėti čia vien apie trūkumus būtų netik-slu, jeigu nebūtų galima suges-tijuonuoti kaip tai reikėtų atitaisyti.

Būsimasis studentas

Ilustracija iš J. Narūnės naujos knygos Jaunieji daigeliai

SAJUNGOS SKYRIAI: URBANA

Urbanos skyrius narių skai-čiumi nepadidėjęs. Kaip ir per praėjusius keletą metų jis tebė-ra apie 80 narių didumo. Tačiau Urbanos skyriaus pasididžiavi-mas yra ne narių skaičiuje, bet jų kokybėje.

Jau nuo pat skyriaus įsistei-gimo Urbana garsėjo lietuvių visuomenėje kaip aktyviausias Studentų Sąjungos skyrius. Į tokį likimą jis atrodė pretenduo-ja ir šiomet.

Urbanos skyriaus studentai išleido anglų kalba leidinį Intro-ducing Lithuania. Šis leidinys, šešiolikos puslapių didumo, gau-siai iliustruotas, augšto inte-lektualinio lygio. Jis suredaguo-tas supažindinti Amerikos in-telektualą su Lietuva. Leidinė-lis, kurio tiražas yra 5000 eg-zempliorių, jau yra iš dalies į-rodęs savo didelę vertę univer-siteto tarptautinėje parodoje, kur jis buvo dalinamas publi-

kai, atsilankiusiai į lietuvių stu-dentų parodą. Tarptautinėje pa-rodėje lietuvių parodėlė supa-rindino per 5000 svetimtaučių Urbanos skyriaus pasididžiavi-mas yra ne narių skaičiuje, bet jų kokybėje. Studentų tautinių šokių gru-pė linksmo svetimtaučius sa-vo spalvotais ir smagiais tau-tiniais šokiais. Studentai skai-tė paskaitas amerikoms a-pie lietuviškus kalėdinius pap-ročius. Televizijos valandėleje parodė lietuvių studentų pa-puoštą Kalėdų eglutę, pagrojo lietuviškų kalėdinių giesmių.

Urbanos skyrius neseniai nu-sifotografavo. Tai veidai jaunų studentų. Studentų, kurie pilni jaunatviškos energijos, kurie, radę laisvą valandėlę, studen-tiškai pasilinksmina. Tradici-nės lietuviškų dainų šventės... Šokiai su įvairiausiomis progra-momis... Gegužinės...

PASTABOS IR PASTABĖLĖS

Spaudoje teko skaityti Litu-anistikos instituto atsisaukimą į studentus registruotis į ruo-šiamus augštesniuosis lituanis-tikos kursus Chicagoje. Labai sveikintinas mūsų lituanistų ban-dymas sudaryti progą studentai-jai įsigilinti į mūsų kalbos, li-teratūros ir istorijos esmę. Ta-čiau šiuo atveju, kaip ir dau-gelyje kitų, mūsų vyresnieji, nors ir turėdami geras intenci-jas, padarė nenaudingą klaidą.

Yra puiku, kad ruošiami litu-anistikos kursai; tačiau, jie bus tiek naudingi, kiek juos lankys tie, kuriems kursai yra skiriami. Atrodo, kad labai mažai kur-

Ateityje mūsų auklėjimo ir mokslo institucijos neturėtų dir-bti vienos, be kooperacijos su studentiškomis organizacijomis. Tik artimai su jomis dirbant bus atsiekti reikiami rezultatai.

Jau seniai buvo išsiaiškinta, kodėl Chicagoje Lietuvos Stu-dentų s-gos skyrius negaluoja. Yra net konkretus metodas tam negalavimui pagydyti. Tačiau...

Chicagoje gyvena apie 400 lietuvių studentų. Iš šių tik 300 yra užsiregistravę Chicagoje sky-riuje. Į susirinkimus atsilanko 120. Tai aiškiai parodo, kad

Latvių studentų or-ganizacijos Dzintars grupė Indianapolis

sus lanko. Kodėl? Įdomus ir liūdnas faktas, kad Lituanisti-kos institutas nematė reikalo kreiptis į tas organizacijas, ku-rioms visi sąmoningi studentai priklauso. Institutas pasitenki-no paskelbdamas spaudoje re-gistraciją į kursus. Tuo viskas ir baigėsi. Retas kuris studen-tas skelbimą iš viso pastebėjo. Kai tuo tarpu organizacijos, ku-rioms priena prie jaunimo, nie-ko apie tai nežinojo ir nebuvo kviestos į talką.

vi prieš dilemą. Ne vienas iš jų klausia: "Kodėl aš turiu sielotis dėl to krašto, kurio nei neprisi-mėnu, kuris yra man neapčiuo-piamas ir kodėl gi negaliu būti šio krašto žmogus, kurį pažinau nuo mažens ir kuriame aš užau-gau." Čia galima pastebėti, kad ir sąjungos, kaip organizacijos, metodika turėtų į tą aspektą atkreipti dėmesį. Sąjunga nepa-žįsti viena šio įrodomojo darbo atlikti, todėl turėtų daugiau dė-mesio kreipti į jaunimo organi-zacijas, koordinuojant savo vei-klą su jomis.

Nors suvažiavimas ir buvo gausus, bent pavardžių skaičiu-mi, bet buvo jaučiamas trūku-mas tos energijos, to spontaniš-kumo, kuris buvo labai žymus pereinamoje suvažiavimuose. Su-važiavimo rengėjai įdėjo ne vie-ną nemigo naktį, pašventė ne vieną savo darbo valandą, bet atpildas nebuvo labai didelis. Jaunatviško gyvybės jausmo su-važiavime, manau, ne vienas iš mano kolegų pasigėdo. Tad, pa-sipustę delnus, turim dvigubai daugiau dirbti, kad mūsų troš-kimai nebūtų bergždžiai. Kitas su-važiavimas, be abejo, perauks-dar daugiau naujų veidų, bet ar jie su mumis pasiliks, tai pareis nuo daug ko, bet daugiau sia nuo mūsų. Ar pajėgsim į-žiebtį jiems į širdis šiuos kelis žodžius: LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ, LIETUVIAIS NO-RIME IR BŪT!?

skyriaus veikla studentų reikia-mai nesidomima.

Chicagoje skyriaus problema yra jo didume. Jis nepajėgia pa-tiekti studentui aktyvios veiki-los. Visa Chicagoje skyriaus na-rių veikla susideda iš pasyvaus dalyvavimo keletoje skyriaus si-rinkimų, kur jis arba pabal-suoja už naujai renkamą val-dybą arba išklauso paskaitos.

Sprendimas šitos problemos yra Chicagoje skyriaus suskal-dyme į keletą mažesnių skyre-lių, kuriuose studentas nesijaus paskendęs masėje ir galės akty-viau reikštis. O duotas progą aktyviai reikštis, jis susidoms organizacijos siekimais ir ener-gingai kibs į sąjungos veiklą.

Lituanistikos stipendija

Lietuvių Studentų sąjunga JAV skelbia negrazinamą \$500.00 stipendiją studentui, kuris studijuos lituanistiką kaip pa-grindinį dalyką bet kuriame JAV universitete ar tolygoje augštojoje mokykloje.

Stipendija sudaryta dėka Lie-tuvių Studentų Šalpos Fondo (\$350.00) ėikagiečio A. Drau-gelienės, B. Draugelio, K. Kria-čiūno, J. Plaušiničio ir O. Ta-lalienės (\$150.00).

Suinteresuotieji yra prašomi kreiptis į Lietuvos Studentų są-jungos JAV centro valdybą šiuo adresu: A. Mickevičius, 1546 No. La Salle Street, Chicago 10, Illinois.

Trumpai

Urbanos lietuvių studentai pereitą savaitgalį pasirodė Illi-noisio Universiteto tarptautinėje parodoje. Buvo suruošta parodėlė ir tautiniai šokiai. Sis pasirodymas buvo ypatingai sėk-mingas dėka kol. Nijolės Jasė-naitės ir kol. Vytauto Rūbo. Kol. Rūbas tikrai meniškai su-ruošė parodėlę, o kolegė Jasė-naitė labai energingai ir suma-niai pravedė tautinius šokus.